

L'àmbit del benestar social tindrà una conselleria pròpia



▲ Foto de grup a les escales de l'església, el dia del jurament dels càrrecs.

Els cònsols reelegits, amb un equip renovat en gran part, volen donar prioritat als temes socio-sanitaris

En el nou consell de 12 membres, la minoria estarà representada per Convergents d'Ordino

pàgines 3-4

Viure Ordino

pàgines 14-15

La parròquia col·labora amb el primer raid que s'organitza al desert del sud-est marroquí



Entrevista

pàgines 12-13

Bartumeu Gabriel:

«El turisme es mou per sensacions, el preu ja no és l'únic atractiu per escollir una destinació, així és que hem d'oferir allò que el públic desitja»

Sumari

pàgina 6

Veü ciutadana
Parlem amb el guanyador del concurs d'Instagram

pàgines 8-9

Medi ambient
Les molleres de Sorteny, candidates a la Unesco

pàgina 10

Activitats
Futbol Club Ordino



pàgina 11

Equipaments socials
Campionat de Wii al 4t aniversari del PIJ

pàgines 22-23

No et perdís...
La cantada de Caramelles, a la plaça Major

pàgina 24

L'Ordino de...
Joan Bringué Pons

Editorial

Encetem un nou mandat després que l'elector hagi deixat clara la seva voluntat amb la reelecció d'ACO. La continuïtat marcarà la legislatura aquests quatre anys, condicionada per la contenció de la despesa. Al febrer vam aprovar la modificació del pressupost amb un increment de la partida social, per adaptar-nos a la conjuntura econòmica, que ha comptat amb l'esforç de tothom, amb una rebaixa del 9,73% en les retribucions dels càrrecs polítics. Pel que fa a les inversions, hem prioritzat la construcció del nou Centre d'Atenció Primària, amb l'ajut del Govern. És una obra imprescindible per a la qual no podíem deixar passar més temps, ja que l'increment d'habitants a la parròquia els últims anys ha deixat obsolet el centre actual. La creació d'una conselleria exclusiva dedicada al benestar social confirma la decisió de reforçar els serveis sociosanitaris a la parròquia i millorar la qualitat de vida de tots els ciutadans. El nostre compromís és tenir cura de la gent gran i millorar l'atenció social, i també atorgar ajuts a aquells que realment els necessiten. És moment de

replantejar i qüestionar tot el que es fa, però hi ha aspectes que no es poden posposar, com la preservació de l'entorn. El futur de la parròquia depèn de la protecció del medi ambient, i ens hem proposat contribuir-hi immediatament amb la creació d'una partida per reduir la despesa energètica. La feina es basarà en la revisió i la millora de les instal·lacions comunals amb aïllaments, comptadors, llums i altres petites inversions que aconseguixin frenar el consum i garanteixin uns equips més sostenibles. Deixar enllestida la xarxa d'aigües de la mancomunitat, especialment al poble de Sornàs, és una altra tasca prioritària a la qual destinarem part del pressupost.

Un projecte que ens agradaria fer realitat durant aquest exercici és oferir un emplaçament definitiu a la secció de judo. El trasllat al Centre Esportiu d'Ordino implicaria una petita reforma que completaria l'optimització de les instal·lacions al 100%. Per fer-ho realitat, hi hem previst una reserva pressupostària en el capítol d'inversions. I, finalment, m'agradaria destacar la millora del parc infantil de

Prat de Call, que la ciutadania reclamava els últims temps i a la qual volem donar resposta.

El d'enguany és un pressupost realista, amb inversions prioritàries que puguin garantir un dels nostres objectius: treballar per la parròquia sense incrementar l'endeutament comunal en cap cas, i això ho reflecteix el pressupost, en el qual es preveu la reducció de l'endeutament per l'amortització de préstecs.

La nostra economia està vinculada directament a la durada de la temporada de neu, i si bé enguany el fred i la neu s'han fet esperar, finalment hem tingut un calendari blanc i glaçat memorable. Per descomptat, gràcies a la celebració, per primera vegada, de la Copa del Món femenina d'esquí alpí, en què hem demostrat que estem a l'altura, tant pel que fa a l'organització com a la participació de voluntaris i de públic. A casa nostra hem acollit amb no menys èxit la Copa del Món d'esquí de muntanya, amb les proves Vertical Race a les Marrades d'Arinsal i la individual Font Blanca a Arcalís, en què Ordino ha tingut una bona representació de competidors. El



camp de neu d'Ordino-Arcalís ha tornat a ser l'escenari de la competició infantil Trofeu Borrufa, que enguany celebrava el 20è aniversari. Les promeses de l'esquí nacional es posen a prova amb seleccions de tot el món durant una setmana en què l'esport serveix per propiciar l'intercanvi social i cultural entre els adolescents que competeixen. La bona marxa del Borrufa, que enguany ha patit

un reajustament pressupostari, ha deixat palesa la bona feina feta per l'organització amb esforç i dedicació. Després de l'espectacularitat del freeride amb El Dorado, Arcalís acollirà també el 2012 el Campionat nacional d'esquí. La qualitat de neu que tenim, la professionalitat del personal i els tècnics que hi treballen i l'entrega dels voluntaris han estat la clau de l'èxit de les competicions.

Edita: Comú d'Ordino. Disseny, maquetació i redacció: Comú d'Ordino. Imatges: Comú d'Ordino. Correcció: Pites Roure

Dipòsit legal: AND 446-2009. A/e: publicacions@ordino.ad

ACORD JUNTA DE GOVERN DEL 12/01/2012

CALENDARI FISCAL

• Es proposa el calendari següent per l'establiment de les dates per a la notificació de facturació i definició del període voluntari de pagament i presentació de la corresponent remesa al banc dels diferents conceptes tributaris previstos per a l'exercici 2012: Aquest calendari es publica al BOPA, a la web institucional i al butlletí informatiu.

Tribut	Data inici notificació de facturació	Data presentació remesa bancària al cobrament	Data fi període voluntari i inici del període de constrenyiment
Impost tradicional del foc i lloc	05/03/2012	10/04/2012	29/05/2012
Impost sobre la propietat immobiliària	05/03/2012	10/04/2012	29/05/2012
Impost sobre els rendiments arrendataris	04/02/2013	18/02/2013	10/04/2013
Impost sobre la radicació d'activitats comercials, empresarials i professionals	16/04/2012	14/05/2012	03/07/2012
Taxa de manteniment de cementiris	16/04/2012	14/05/2012	03/07/2012
Taxa de guardes comunes	29/10/2012	12/11/2012	30/12/2012
Rètols indicadors i publicitaris	05/03/2012	10/04/2012	29/05/2012
Reserves d'estacionament i guals	05/03/2012	10/04/2012	29/05/2012



Tema

Espot és escollit per unanimitat en un mandat de màxima austeritat econòmica

El nou equip tornarà a ser més tècnic que polític

Benestar tindrà una conselleria pròpia

Poques novetats marcaran el nou mandat liderat pel tàndem polític format per Ventura Espot i Consol Naudí, escollits per una àmplia majoria el 4 de desembre passat. El més difícil continuarà sent portar a terme una bona gestió des de la màxima austeritat econòmica. Tots dos encapçalaran, com a cònsol major i cònsol menor, un consell amb deu consellers en què només hi haurà lloc per a un grup de la minoria, Convergents d'Ordino, que estarà representat per Enric Dolsa i Èric Bartolomé. Si bé a la campanya electoral es van viure moments de crispació, tot apunta que aquest serà un mandat tranquil, amb un ambient força serè, segons vam entreveure el dia del jurament de càrrecs, en què Ventura Espot va ser reelegit cònsol major per unanimitat. A la sessió, que es va celebrar, tal com marca la tradició, el dia dels Sants Innocents, hi van assistir familiars, amics i simpatitzants per donar suport al nou equip, en alguns moments visiblement emocionat. El nou mandat estarà format per deu membres; a banda dels cònsols, només repeteixen el conseller de Manteniment, Serveis i Circulació, Patric Simon, i el conseller de Turisme i Esports, Bartumeu Gabriel. El relleu de les cadires ha estat també generacional, vista la joventut dels consellers, i torna a ser una característica el perfil més tècnic que polític en les trajectòries personals. L'equip va començar a treballar amb l'aprovació d'un pressupost de funcionament de 8.409.414,32 euros que preveu un superàvit de 991.467,24 euros i se situa



El cònsol major, Ventura Espot, a la sala del Consell en el moment de jurar el càrrec el mes de desembre passat.

un 14,35% per sota del pressupost anterior. Es tracta d'un pressupost continuista, quant a la contenció i l'optimització de la despesa per adaptar-se a la davallada d'ingressos, ja que la previsió és que sigui un 4,26% inferior respecte del 2011. La contenció en els números presentats va quedar reflectida en una rebaixa del 2,14% de la despesa corrent en relació amb l'exercici anterior.

ENDEUTAMENT. La frenada de l'endeutament serà un altre dels principals cavalls de batalla del segon mandat d'Espot-Naudí, com ja ho van demostrar durant el primer. Així, no es preveu contractar cap finançament nou per no incrementar l'endeutament comunal; al contrari, s'espera una reducció per l'amortització de préstecs prevista en 735.000 euros.

Pel que fa a les prioritats en el servei de la parròquia i el ciutadà, no hi ha dubte que la inversió estrella serà la nova ubicació del Centre d'Atenció Primària. És per això que en la

nova estructuració del govern comunal, l'àrea de Benestar Social tindrà una conselleria exclusiva amb una professional de la sanitat al capdavant, Lucía Muñoz. Es pretén que tingui una dedicació absoluta per tal de millorar els serveis sociosanitaris de la parròquia, i també

dins la nova conselleria. La partida de social s'incrementarà en 13.800 euros gràcies a la donació de la tretzena paga per part dels cònsols i alguns consellers. La mancomunitat formarà part de l'estratègia d'estalvi econòmic i de consolidació de serveis, principalment amb el Comú de

compres. Ordino i la Massana compartiran un cop més la licitació de concursos de manera permanent per a l'adquisició de material i la contractació de proveïdors. Els mandatariis de les Valls del Nord van assegurar la continuïtat de serveis com la deixalleria, les escoles d'art i de música, l'esbart o el Cicle de cinema de muntanya i de viatges, i la supervivència de projectes com l'Escola de mares i pares, que es posarà en marxa per tercera temporada consecutiva. Pel que fa a serveis públics, també es preveu deixar enllestides les obres iniciades per la mancomunitat d'aigües, entre les quals hi ha la separació d'aigües pluvials, i es donarà la màxima prioritat a les obres de Sornàs, on es treballa en la xarxa d'aigua, clavegueram, cablejat de llum i telèfon. Altres projectes de la legislatura seran l'estalvi energètic en els edificis administratius, el foment de les energies renovables a la parròquia i la revisió del Pla d'Urbanisme en cooperació directa amb els afectats.

Mancomunar serveis a les Valls del Nord continuarà sent una estratègia per a l'estalvi

es planteja l'ampliació d'horaris per donar resposta al creixement d'usuaris els últims anys. El reforç del Servei d'Atenció Domiciliària serà un altre objectiu de la conselleria, que haurà de treballar en coordinació amb l'administració central. Els equipaments que afecten els sectors de població més sensibles, la Casa Pairal i l'Escola bressol, s'englobaran també

la Massana. Les Valls del Nord continuaran defensant un treball conjunt, especialment en matèria social i cultural. Prova d'aquesta bona entesa va ser la primera signatura de conveni del 2012, protagonitzada el 19 de gener pel cònsol major de la Massana, David Baró, i el d'Ordino, Ventura Espot, per la renovació del conveni de col·laboració de la central de



Una línia continuista marca el relleu



BONAVENTURA ESPOT BENAZET
Cònsol major i conseller del Camp de Neu Ordino-Arcalís, conseller d'Obres i Urbanisme i conseller de la comissió mixta de límits parroquials

El cònsol major tindrà noves assignacions en aquest mandat, amb la creació d'una comissió mixta que treballarà en la definició dels límits parroquials.



CONSOL NAUDÍ BAIXENCH
Cònsol menor

Naudí no es farà càrrec de la Conselleria d'Agricultura i Medi Ambient, però sí que seguirà amb una dedicació exclusiva en el tàndem polític amb Esport. La vocació al servei de la parròquia serà el motor de treball en un mandat de rebaixa pressupostària i contenció de la despesa.



JORDI ORDOÑEZ ADELLACH
Conseller major i conseller de Finances

Resideix a Ordino i és professor de matemàtiques al Lycée. Al capdavant d'una conselleria clau, Ordoñez defensa una gestió econòmica basada en l'eficiència, que només es podrà portar a terme amb una anàlisi exhaustiva de les accions.



GEMMA RIBA CASAL
Consellera menor i consellera d'Educació, Cultura i Joventut

Resideix a Ordino i és professora de francès al Lycée. Ribà planteja optimitzar els recursos al màxim per continuar donant un servei de qualitat a les escoles i els espais culturals. També vol mantenir una oferta d'activitats variada.



LUDOVIC ALBÓS CAVALIÈRE
Capità i conseller d'Administració i Comunicació

Resideix a Llorts i és comptable. Des d'una gestió transparent, àgil i pràctica, vol aconseguir la proximitat amb el ciutadà, facilitar al màxim els tràmits administratius i donar a conèixer a l'exterior Ordino des de diferents plataformes.



BARTUMEU GABRIEL BAELLA
Conseller de Turisme i Esports
Resident a Ordino, treballa com a subdirector de restauració del Grup Pyrenées.

La conselleria seguirà una línia de treball continuista amb més implicació del sector privat com a assignatura pendent. Pel que fa al CEO, espera millorar-ne el servei i la rendibilitat.



PATRIC SIMON RIBA
Conseller de Manteniment, Serveis i Circulació
Resident a Ansalonga, és xòfer de l'Administració.

Dóna prioritat a un acostament amb la ciutadania a través de reunions veïnals per resoldre els problemes del dia a dia. El seu altre objectiu és potenciar el reciclatge entre la població.



MIQUEL PUJAL RIUS
Conseller d'Agricultura i Medi Ambient

Resident a Arans, és agricultor i conductor de trepitjaneus. Defensa i comparteix el treball fet fins ara a la conselleria i aposta per una política continuista per satisfer les necessitats de dues carteres que defineixen el caràcter de la parròquia.



EVA FONT DENJEAN
Consellera i delegada dels comuns a la Taula de voluntariat
Resident a Sornàs, és estudiant d'Infermeria.

Potenciar i dinamitzar el PIJ i aconseguir la implicació del jovent de la parròquia són els objectius principals que es planteja la consellera més jove del nou mandat.



LUCIA MUÑOZ MURUZABAL
Consellera de Benestar Social
Resideix a Ordino i és tècnic superior en Diagnòstic per la Imatge.

Vol donar prioritat a les persones i el seu entorn immediat. Treballar pels interessos de la comunitat i promoure l'accessibilitat són algunes de les prioritats de la nova cartera.

L'oposició opina... Enric Dolsa



Convergents d'Ordino es va presentar a les eleccions comunals per poder portar a terme un programa que englobava realitzacions importants (Vallnord, Llorts peu de pistes, connexió física amb Arinsal, Andorra en miniatura, etc.). Estàvem i estem convençuts que la parròquia, com tot el país, necessita una dosi important d'inversions privades per sortir d'aquesta crisi financera i de confiança en la qual estem immersos. L'electorat, però, va preferir un altre programa i nosaltres, com no pot ser d'una altra manera, som molt respectuosos amb la decisió majoritària dels electors. Per tant, la nostra actuació serà del tot responsable, ajudant la majoria a tirar endavant en aquests moments difícils per a tothom; això sí, fent les correccions que a nosaltres ens semblen millors en cada moment per a la parròquia. Nosaltres no som gent d'oposició sistemàtica, no estem al Comú per portar la contrària, hi som per estirar i no per frenar l'evolució positiva que esperem d'aquesta majoria. Per tant, treballarem i col·laborarem des de les comissions, i esperem que els cònsols ens informin de totes aquelles qüestions més importants per poder-hi aportar el nostre parer. Aquesta es la nostra intenció, i és la que en aquests moments delicats creiem millor per a tothom.



CALENDARI TALLERS

a les 21.30 h

14.02 13.03

Promovent la conducta positiva dels fills

Casa pairal la Massana

17.04 15.05

Millorant la comunicació amb els fills

Casa pairal Ordino

12.06 18.09

Controlant les nostres emocions com a pares

Casa pairal la Massana

9.10 6.11

Ajudant a desenvolupar la personalitat dels fills

Casa pairal Ordino

27.03

Com més coneixem la nostra ment, més segurs i confiats anirem per la vida

Casa pairal la Massana

24.04

El primer gest del pensament, l'atenció i, el segon, la memorització

Casa pairal Ordino

29.05

Terçer i quart gest del pensament: la reflexió i la comprensió

Casa pairal la Massana

19.06

Cinquè gest del pensament: la imaginació

Casa pairal Ordino

Escola de mares i pares de les Valls del Nord 2012



Departaments d'Educació, Cultura, Joventut i Benestar Social
Casa Pairal, planta altell
AD300 Ordino
Tel.: +376 878 132
www.comuordino.ad



Servei d'Informació, Orientació i Assessorament Àrea Social
Comú de la Massana
Av. Santa Antoni, 29
AD400 la Massana
Tel.: +376 736 925
www.lamassana.ad



Veu ciutadana

Concurs #Ordino

Enric Portell: «Em pensava que em preniem el pèl quan em van dir que era finalista»

El guanyador del concurs #ordino a Instagram és del Masnou

L'Enric Portell ha estat el primer afortunat a guanyar el premi del concurs #ordino a Instagram, que *Ordino és viu* va posar en marxa la tardor passada. Fins ara havia pujat a Andorra a esquiar, però aquesta vegada va venir encoratjat per uns amics a fer els llacs de Tristaina; va arribar des de la població costanera del Masnou disposat a caminar i practicar una de les seves aficions, la fotografia. «Utilitzo l'Instagram des del novembre del 2010 i és una aplicació que em diverteix molt, sobretot perquè pots compartir les imatges i pots saber si agraden o no, i això enganxa», explica Portell. Però aquesta no és l'única aplicació de fotografia que té instal·lada a l'iPhone, assegura que n'hi té descarregades més de trenta de diferents, malgrat

Experiència en muntanya i l'Hotel Niunit s'han fet càrrec dels premis

que pensi que l'Instagram no té competència, «sobretot perquè qualsevol es pot atrevir a fer fotos, no necessites ser un professional per aconseguir imatges sorprenents». L'Enric és joier de professió i treballa amb la família en una joieria amb més de cinquanta anys d'història a l'Eixample de Barcelona. En un principi va pensar que els missatges que rebia conforme havia estat finalista eren d'algun bromista; aleshores es va informar, va entrar al nostre web www.ordinoesviu.com i va conèixer el concurs. Després de penjar la seva foto de Tristaina Playing, en què juguen ell i el seu gos, algú li va dir que hi afegís el hashtag #ordino. El cap de setmana del 21 i 22 de gener, l'Enric va gaudir del seu premi: una nit d'estada



Enric Portell mira la càmera abans de fer la sortida amb raquetes, davant d'Experiència en muntanya.

a l'Hotel Niunit del Serrat per a dues persones i una sortida en raquetes acompanyats d'un guia professional, gràcies a la col·laboració de l'empresa Experiència en muntanya. Portell pensa continuar fent fotos, i

si voleu conèixer el que li interessa només heu de buscar @rick40, un compte amb 693 fotos, 1.293 seguidors i que segueix 339 persones. La segona edició del concurs ja està en marxa. Cada setmana

seleccionem una foto finalista, entre les quals al juny es triaran dues guanyadores, una pel jurat i una altra per votació popular. Les bases les trobareu a www.ordinoesviu.com, només heu de disparar i compartir.

Seguim Ordino és viu a la xarxa

Twitter 562 tweets 123 following 123 followers

NA @AgenciaANA Fotonotícia. Ordino acull el quart mòdul de la formació «Andorra, conèixer-la per explicar-la». dlvr.it/19sDXc

eIG_85 RT@ordinoesviu. Andorra a punt per la competició del Dorado @Vallnord. 24, 25 i 26 de febrer. pic.twitter.com/xhquwuN2

Felipe_Gallardo, Quan deixaran de trencar llençols els nostres fills?: DRT@ordinoesviu: Rua de Carnaval a Ordino. pic.twitter.com

parmengo, Se n'han fet moltes fotos de la O d'Ordino. Aquesta de @ssshhhh és espectacular snapwidget.com/view/?id=12519 via@ordinoesviu

Ordinoesviu, Prop de 4.000 persones han fet un tast d'Ordino: menjant, comprant i dormint a la parròquia. Gràcies per participar a «A la Carta».

facebook ordinoesviu 1547 amics

Instagram

 Finalista de la setmana al concurs #Ordino d'Instagram 17.02
 6 m'agrada

Carnestoltes

 Rua de Carnaval dels escolars d'Ordino 15.02 11:17
 21 m'agrada

Ja ha nevat!

 El poble ja està ben blanc 14.02 8.30 h
 34 m'agrada

Arcalís

 La Coma d'Arcalís és un oasi de neu enmig dels Pirineus.
 29 m'agrada

Raid solidari

 Ordino participa al 1r raid solidari Andorra-Ouzina
 45 m'agrada

Font Blanca

 Comença la marxa enrere per la Copa Font Blanca
 8 m'agrada



Centre Esportiu d'Ordino

El waterpolo, una història de compromís

Aquesta història comença l'any 2002; en aquells temps, els actuals responsables de la secció esportiva de waterpolo, la Tibi-say Aguilera i el Xavier Álvarez, amb moltes idees i projectes per ampliar l'oferta d'activitats aquàtiques, van pensar en la possibilitat d'introduir el waterpolo, un esport que estimaven —i estimen— i que tantes satisfaccions els havia donat durant la seva etapa de competicions. Es tractava de plasmar d'alguna manera tot el que aquest esport els havia proporcionat des dels orígens al Club Natació Granollers en el cas de la Tibi, i al CN Sabadell pel que fa al Xavi. Hi havia pocs precedents a Andorra, i per tant tampoc no es tenien gaires pautes o guies concretes en què inspirar-se que no fossin el coneixement i l'experiència que havien adquirit, a més de la il·lusió necessària per crear «del no-res» quelcom prou engrescador per seduir nous i noves practicants.

Tanmateix, o potser precisament per l'espontaneïtat i la flexibilitat amb què es van encarar els inicis, aquesta activitat va arrelar amb una facilitat inusitada, i després d'una etapa informativa per tractar d'arribar a la gent, la Tibi i el Xavi es van trobar amb un grup de vuit petits aprenents de waterpolo, i un altre de set... encara més petits!, disposats tots ells a sal-



L'equip de la secció esportiva de waterpolo, al CEO.

tar dins el camp de porteries flotants. El seu nivell de natació, com és tradicional, val a dir-ho, entre els i les nedadores del Centre Esportiu, era prou avançat i aquesta habilitat o aptitud aquàtica es va poder transferir de seguida a l'aprenentatge del nou esport, i va permetre que de seguida es poguessin treballar capacitats específiques del waterpolo sense por de fallar en els desplaçaments bàsics a l'aigua. Així és com va anar fent camí una tradició de pe-

tits waterpolistes que han anat passant per la piscina d'Ordino i que han deixat la seva empremta i el seu record, alhora que recollien els fruits d'una pràctica esportiva sana, completa, participativa i impartida amb la il·lusió i el compromís que només qui estima un esport pot transmetre als seus alumnes. No sabem si aquesta il·lusió i compromís es van desbordar i van ser els culpables d'una altra il·lusió i un altre compromís —el matrimonial—, que amb els

anys van contreure entrenador i entrenadora però, tot i que es tracta d'una bella història, no serà contada en aquesta ocasió!

Reconeguem-ho: tractant-se d'una disciplina esportiva que sovint no ha tingut reflex en quasi cap altra parròquia (o sense el «quasi»), han calgut suor i hores de gestions per organitzar competicions regularment, ha calgut sortir a competir a Catalunya i maldar per trobar equips equivalents amb els quals mesurar les forces en partits amistosos. No obstant això, aquesta activitat segueix tenint avui una salut de ferro... quins en poden ser els motius?

...I doncs, quin és el reclam que exerceix el waterpolo sobre tots els nens i nenes que any rere any escullen aquest esport com a colofó al seu aprenentatge en el medi aquàtic? Doncs segurament té molt a veure amb el boca-orella, amb les coses bones que se n'expliquen, amb els valors de companyonia que els entrenadors tant potencien, amb el component inequívoc de diversió que dóna un esport de pilota i equip, i de ben segur que, últimament, amb l'oportunitat d'haver-ne fet un tastet a l'escola, ja que entrenador i entrenadora, que no en tenen mai prou, duen a terme, junt amb la Federació Andorrana de Natació i des de fa uns anys, una

bona tasca de difusió del waterpolo a les escoles. És així com nens i nenes que ni tan sols són d'Ordino acudeixen decidits a aprendre «aquell esport» que van provar l'altre dia a la classe d'educació física.

EQUIP FEMENÍ. Però el motiu principal podria ben ser la passió i la feina ben feta que es respira en tots i cadascun dels entrenaments. Potser això explica que, des de l'any 2010, la secció esportiva de waterpolo del CEO hagi crescut i tingui també un equip femení (en edat màster), que ja ha participat en diverses competicions dins i fora d'Andorra i que ha pres part en estatges d'entrenament amb equips com el CN Sant Feliu, que milita a la Divisió d'Honor espanyola. Es tracta d'un equip molt dinàmic, que no para: ni d'entrenar ni de reforçar lligams d'amistat.

Després d'haver-te explicat aquesta història, ja tens més informació perquè si el teu fill o filla et pregunta pel waterpolo, o ets una fan de la piscina que busca diversió i conèixer gent nova, recordis que ben a prop tens un equip de persones que et faran començar amb molt bon peu.

✦ JOEL CABRÉ

Cap de secció d'activitats del CEO



TENS MOLTS AMICS? demostra-ho

Si ets soci del CEO i inscrius un amic entre l'1 i el 31 de març:

ell obtindrà la matrícula gratuïta i tu gaudiràs de franc del 1r trimestre de 2013

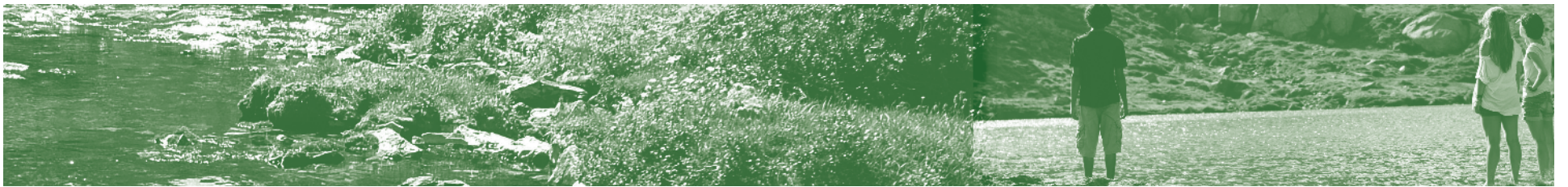
Tel.: 878110

Visita Ceo a [facebook](#)

www.ceo.ad





Medi ambient

Un mapa recollirà 40 itineraris d'Ordino i la Massana destinats al públic familiar

Els camins tindran un desnivell màxim de 750 m i una llargada de 8 km

Muntanya Activa va presentar el projecte per aconseguir una guia actualitzada

Presentar de manera exhaustiva i actualitzada la xarxa de camins de muntanya de la parròquia és un projecte engrescador i necessari, dissenyat per Muntanya Activa, que es farà realitat l'estiu del 2012 amb la publicació d'un mapa —en un primer moment—, que recollirà 40 camins de muntanya d'Ordino i la Massana. La voluntat d'ambdós comuns és editar també una guia en format paper que substitueixi l'únic referent que existeix, *36 itineraris entre Ordino i la Massana*, una guia molt obsoleta, però que a més està exhaurida. El Departament de Turisme és al capdavant del projecte, amb la determinació d'arribar al gran públic, i més concretament al turisme familiar, durant la temporada d'estiu. «La parròquia té la clau i ofereix moltes possibilitats per atraure el turisme d'estiu; cal tenir en compte que Ordino i la Massana sumen dos parcs naturals que s'han de potenciar. Sorteny és únic per la seva bellesa i per la riquesa botànica», explica un dels responsables de Muntanya Activa, empresa de guies de muntanya que té en el seu currículum la guia de camins d'Andorra Turisme, una guia de camins de la parròquia d'Escaldes, i que actualment treballa en el desenvolupament de la Volta a Andorra (GRP), entre d'altres. Els itineraris, vint de cada parròquia, es classifiquen, segons el grau de dificultat, en tres nivells identificats amb les

sigles XS, S i M, tenen un recorregut màxim de 8 quilòmetres i un desnivell que no supera els 750 metres. «No s'hi inclouen crestes, ni grans sortides, ja que ens adrecem exclusivament a un públic familiar», asseguren, tot i que confien poder oferir aquesta informació en un nou projecte editorial de característiques similars. El nivell més baix, l'XS, estarà identificat sobre el mapa amb el color groc i s'utilitzarà en els recorreguts de 2,5 quilòmetres i 250 metres de desnivell; els camins S, que integren el segon nivell de dificultat, tindran 5 quilòmetres de recorregut i un desnivell de 500 metres. Finalment, els recorreguts més extensos no superaran els 8 quilòmetres de llargada ni els 750 metres de desnivell. El mapa, que vol ser el màxim d'explicatiu, contindrà una llegenda descriptiva mitjançant icones. La publicació de la guia, en canvi, es podria presentar en format de fitxes amb una informació més àmplia, com ara la definició de les rutes, la rellevància en el context històric i social i el detall de les espècies animals i vegetals que es poden trobar a la zona «No ens hem tancat en banda, un exemple és la proposta d'agafar el telecadira de Creussans, coronar el cim de Peyreguils i baixar fins als estanys de Tristaina». I afegeix: «És una zona preciosa, de gran interès, però en lloc de voltar-la pel cercle a 2.500 metres, anirem arran d'aigua, a uns 2.200 me-



Una espectacular vista de l'Estanyó, proposta inclosa a la guia, amb dos excursionistes caminant.

Una tria difícil que inclou circuits interparroquials i rutes urbanes

La selecció de 40 camins ha obligat a deixar fora alguns llocs imprescindibles de les valls del nord, com l'Angonella o el Medacorba, que exigeixen un perfil més tècnic. Però aquest no és l'objectiu d'aquesta eina adreçada al gran públic que

incorpora quatre camins interparroquials: el Tomb de les Neres, el Camí del Ferro, la Ruta de la Gonarda i el Camí del Coll de Jou, i rutes urbanes amb camins que travessen els pobles per conèixer-ne també l'atractiu històric i cultural.

tres, cosa que encara ho farà més assequible». I és que la vocació popular del mapa i la guia és arribar també al públic infantil, «les rutes de les dues primeres classificacions les podran fer sense problema», assegura.

ALTRES FORMATS. El mapa en paper, que es podrà trobar a les principals llibreries i oficines de Turisme, s'ha previst adaptar-lo al format digital per poder carregar-lo als telèfons intel·ligents i dispositius mòbils com el GPS, cada vegada més estesos entre el públic excursionista. Els artífexs del projecte no descarten la possibilitat de desenvolupar alguna altra aplicació en línia.



La Ruta Verdaguer suma cultura i natura

Prop de 6.000 turistes van arribar el 2011 a la nostra vall atrets per la Ruta Verdaguer. Els lectors del poeta nascut a Folgueroles descobreixen un itinerari literari d'un gran interès natural i paisatgístic, en la travessa dels Pirineus que va fer mossèn Cinto el 1880 fins arribar al Canigó, cim que donarà títol a la seva obra mestra. La pujada fins a Creussans, a peu o en telecadira, és accessible a tothom i un cop a dalt, els visitants tenen l'oportunitat de contemplar, des de 2.600 m d'altitud, pics d'Andorra, França i Catalunya tan emblemàtics com la Pica d'Estats o el Montcalm, que poden identificar fàcilment gràcies a la taula d'orientació panoràmica instal·lada el juliol de 2010, molt a prop de l'arribada del telecadira. El punt de partida de la Ruta és al port de Creussans, on hi ha la placa commemorativa. El recorregut, de 15 quilòmetres, té un desnivell de 1.335 metres i una durada de 5 o 6 hores. La petjada de Verdaguer acaba al poble de Llorç, recordant la missa que el capellà català va oficiar a l'església de Sant Serni per als parroquians.



S'estudien nous circuits per interpretar el circ de Tristaina

Turisme i Medi Ambient treballen plegats per divulgar el patrimoni natural d'una manera atractiva per al públic general, però sense oblidar l'interès científic de determinades zones com Tristaina. L'adequació i la senyalització d'aquestes àrees naturals

ajuda a interpretar el paisatge. Concretament, hi ha sobre la taula un estudi centrat en la geomorfologia glacial del circ de Tristaina i la zona de la Coma del Forat. El circ, format per tres llacs —l'estany de Més Amunt (2.300 m), el més elevat i més gran, l'estany

del Mig i l'estany Primer— coronats pel pic de Tristaina (2.878 m), està situat en un terreny de confluència de les plaques tectòniques (europea i ibèrica), i la falla nord-pirinenca passa justament pel sector de Banyell, Rialb i Arcalís (falla de Merens).

Les molleres de Sorteny, candidates a la Unesco



Mollera de la Font de la Mata, al pla de Sorteny, amb explosió de cotoneres.

La importància dels ecosistemes de les zones humides es fa palesa a escala mundial amb la signatura del Conveni de Ramsar, al qual el Ministeri de Turisme i Medi Ambient del Govern d'Andorra s'ha volgut afegir. La signatura, aprovada al Consell de Ministres, ha permès que l'àrea de Patrimoni Natural hagi presentat la candidatura de les molleres de la vall de Sorteny a la llista internacional de la Unesco. La relació de zones humides conté més de 1.500 indrets inventariats, dels quals la majoria pertanyen al Canadà i al Regne Unit. A la proposta andorrana s'han inclòs les 59 molleres del Parc natural d'Ordino, que ocupen una superfície de 22 hectàrees de les més

de 1.000 que té aquest espai protegit. L'interès d'aquestes zones va més enllà de ser l'hàbitat d'espècies de fauna i flora especialitzades, ja que contribueixen a la conservació del patrimoni natural i a la qualitat dels paisatges naturals de l'alta muntanya, i també garanteixen una millor gestió de les aigües, tant des del punt de vista quantitatiu com qualitatiu. Aturar-ne la pèrdua i frenar les invasions que pateixen alguns aiguamolls són part dels objectius que promou el text. Les zones humides declarades patrimoni a Catalunya són el Parc Natural d'Aiguestortes i Estany de Sant Maurici, el Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà, l'Estany de Banyoles i el Delta de l'Ebre.



Activitats



Nens practicant amb una monitora al circuit pla del Jardí de neu del Màgic Esquí d'Arcalís, en funcionament des del 2010.

El Màgic Esquí d'Arcalís vol apassionar els petits per l'esquí des del vessant lúdic

«Màgic Esquí és un producte creat per despertar la passió per l'esquí en els més petits des del vessant lúdic», explica Cecília Assua, subdirectora de l'Escola d'esquí d'Arcalís i principal impulsora del projecte Màgic, que funciona des de fa dos anys i que actualment acull una cinquantena de nens. El camp de treball és el jardí de neu, un espai pensat per als infants de 4 a 8 anys que es vulguin iniciar en el món de l'esquí sense competir. «A diferència dels clubs, en què hi ha un ca-

lendarí esportiu molt marcat i has de competir, el Màgic Esquí permet aprendre d'una manera

i un monitor per a grups de cinc o sis nens, cosa que els permet fer un seguiment més acurat de

del Màgic i explicaria l'èxit que ha tingut entre el públic no resident (el 50% és de Barcelona) que té tradició d'esquí i vol ensenyar els fills. Pel que fa a la seguretat, Assua comenta: «Els nens tenen el centre de gravetat més avall i normalment no cauen quan llisquen; amb la imitació aprenen molt de pressa, són més flexibles, i el més important és que no tenen por, a diferència dels adults». Sap de què parla, després de tretze temporades com a monitora i dues com a responsable de la

formació de nens. I afegeix: «El jardí de neu té un circuit molt estudiat, totalment pla, i aprenen primer a caminar, després a fer cunya i finalment a lliscar». Tot està pensat per minimitzar al màxim qualsevol risc. De fet, fins i tot a la mateixa pista, Ordino-Arcalís és una estació pionera quant a seguretat infantil, ja que és l'única del país que incorpora el servei de Magnetick. «És una armilla que porta un imant que et manté fixat a la cadira, i quan arribes a dalt hi ha un sensor que l'obre»

El Magnetick fa d'Arcalís una estació pionera quant a seguretat infantil

més relaxada, però també més ràpida i exclusiva», argumenta Assua, que explica que ofereixen classe els dissabtes alterns

l'evolució. El cost dels tres paquets que ofereixen, més baix que als clubs, i la flexibilitat dels horaris, són altres avantatges

La passió per la pilota arriba també a Ordino amb el FC

L'existència d'un club de futbol amplia l'oferta d'activitats esportives que es poden practicar a la parròquia. El FC Ordino es va fundar el setembre del 2010 i es va posar en marxa com a centre d'educació i aprenentatge en les modalitats de futbol 7 i futbol 11. Presidit per David Urrea, el Club accepta inscripcions dels 5 als 18 anys i els alumnes es distribueixen en tres nivells de treball: l'escola recreativa i formativa (iniciació i

prebenjamins), l'escola de tecnificació (benjamins i alevins) i l'escola de perfeccionament (infantils, cadets i juvenils). Els entrenaments es fan en horari extraescolar de dilluns a divendres al pavelló Germans de Riba i al camp de gespa artificial, infraestructures que va cedir gratuïtament el Comú. L'objectiu de l'escola es crear un planter de futurs professionals que puguin entrar a les seleccions.



David Urrea s'adreça als alumnes més petits de l'escola del FC Ordino al pavelló Germans de Riba.



Equipaments socials

L'Escola d'Art crea un carnet de cultura

Els alumnes tindran descomptes de fins al 30% per fomentar el consum

L'Escola d'Art de les Valls del Nord farà realitat durant els mesos vinents un projecte encetat el darrer trimestre del 2011 que servirà per premiar la fidelitat dels alumnes i captar-ne de nous. Es tracta de la creació d'un carnet personal per fomentar el consum cultural, amb el qual els posseïdors obtindran descomptes entre un 10% i un 30% en establiments com ara galeries d'art, llibreries o botigues de venda de material de belles arts, i podran accedir gratuïtament a la xarxa de museus nacionals. En paraules de la directora de l'Escola, Rosa Mujal, «és una mesura per abaratir el cost del material i despertar més interès per la cultura». El conveni ja està signat i hi participen Marcs Estil, Marcs Goya, Quadre Nostre, Pintures Nova Línia, Pinzell d'Or, El món de la Marta, La Mà de la Mar, Galeria Pilar Riberaygua, Llibreria La Puça, Mr. Bricolage i Grans Magatzems Pyrénées, tot i que no es descarta que s'hi puguin afegir nous comerços vinculats amb aquest món. Un altre avantatge de la nova targeta és l'accés gratuït a la xarxa de museus i monuments nacionals i també als centres de gestió privada com el Museu Iconogràfic i de la Miniatura, el Museu del Tabac i el Museu del Perfum. Una altra novetat d'enguany és la incorporació de l'il·lustrador argentí Martín Blanco, que impartirà les classes de pintura i dibuix els propers mesos. Molt vincu-



Martin Blanco i Antònia Miralles impartiran classes al centre



A dalt, Mujal mostra a les autoritats les noves instal·lacions. A baix, a l'esquerra, detall d'un mur de l'escola. A la dreta, un nen caracteritzat al taller de ceràmica sobre màscares africanes.

lat al món del còmic —amb un segell editorial propi—, espera potenciar l'aspecte més creatiu dels alumnes. «Intentaré fer un seguiment al màxim de personalitzat, ja que no tothom té les

mateixes necessitats», explica Blanco, que signa l'acudit gràfic del *Diari d'Andorra*. També s'incorporarà a l'equip docent del centre Antònia Miralles, escultora de formació

que ha treballat el camp de la ceràmica amb diferents tècniques decoratives i que té obra pública al Principat. Ella s'ocuparà del taller de ceràmica i escultura. «Vull incidir en el volum

explorant les possibilitats tècniques del concepte de brot, que és l'eix temàtic del curs», explica Miralles, que durant quatre anys va treballar al Centre de gravat d'Encamp i no descarta aplicar tècniques pròpies de l'obra gràfica a la ceràmica.

FOTOGRAFIA. L'oferta actual de disciplines a l'Escola d'Art de les Valls del Nord es completa amb el taller de còmic a la Massana, a càrrec de Jordi Planellas, i el Club foto impartit per Eduard Comellas des del 2004. El fotògraf té una àmplia experiència en el món de la moda i la publicitat i ha treballat de fotoperiodista en diferents mitjans nacionals i internacionals. Aquest curs entrarà al capdavant d'un grup d'iniciació d'unes deu persones i centrarà el treball en la fotografia digital i el retoc, que «sens dubte és el que desperta més interès entre l'alumnat d'avui», assegura. Comellas recorda els inicis del Club, pel qual també van passar els fotògrafs Alain Montané i més recentment Àlex Tena, molt abans que les classes s'incorporessin a l'oferta de l'Escola d'Art. Les matrícules, tot i que se solen formalitzar al mes de setembre, continuen obertes per a tots aquells que vulguin explorar la seva creativitat des dels 4 anys i sense límit d'edat. La gestió de l'Escola es fa conjuntament amb el Comú de la Massana des del setembre del 2010.

La Wii triomfa en el quart aniversari del PIJ

La consola de joc ha estat una donació per atraure més públic al centre

El Punt d'Informació Juvenil va celebrar el quart aniversari el 17 de desembre passat amb un campionat de Wii per parelles. Ha estat la celebració més concorreguda dels últims anys, en què sens dubte hi ha tingut a veure la popularitat de la con-

sola de joc de Nintendo, donada per l'exconseller Gilbert Blasi, que ha revolucionat el món del videojocs per a infants i adults. El PIJ també està equipat amb tres ordinadors amb connexió a internet i wifi gratuït per a aquells que ho sol·licitin. El servei s'ha anat consolidant i vol esdevenir el referent per a la gent jove de la parròquia entre els 12 i els 30 anys. El nombre d'usuaris es manté estable i la majoria tenen entre 12 i 17 anys. L'assessorament en te-

mes d'ensenyament, habitatge, treball o sexualitat han estat algunes de les inquietuds manifestades pels usuaris. Al Punt d'Informació Juvenil es trameta també el Carnet Jove, cosa que permet als usuaris beneficiar-se de descomptes i promocions tot l'any. Conjuntament amb la Massana s'organitzen activitats en els períodes de vacances escolars, com l'Snow Day Jove i la Primavera Jove, en què es promouen principalment els valors esportius.



Dos usuaris del PIJ juguen una partida amb la Wii.



Entrevista

Bartumeu Gabriel: «La gent busca sensacions, el preu ja no és el principal atractiu per fer turisme»



El conseller de Turisme i Esports, Bartumeu Gabriel, davant el carrer Major, al balcó de l'edifici administratiu del Comú.

Ser repetidor té els seus avantatges. Bartumeu Gabriel torna al càrrec de conseller de Turisme i Esports, i assegura que ho fa amb la mateixa intensitat i amb coneixement de causa. Està disposat a treballar pel poble, això sí «tocant de peus a terra».

- Què ha quedat al calaix, aquests quatre anys?

Sempre hi ha idees i projectes per fer, una altra cosa és que els puguis fer realitat. Com ja he comentat abans, sóc parti-

rrior de fusta, que fos atractiva, i allà on hi ha l'oficina actualment obrir-hi una cafeteria amb terrassa i donar una concessió perquè algun particular se'n fes càrrec, penso que podria funcionar.

- En general, es pensa a potenciar més el carrer?

De fet ja hi estem treballant. La Fira de Santa Llúcia s'ha relançat enguany al carrer, es va fer amb molts pocs recursos i va funcionar molt bé; s'hi van implicar comerciants i artesans

ho permetin. Però en altres països freds es fan molts actes a l'aire lliure, l'atractiu dels mercats de Nadal és precisament aquest. Personalment, crec que seria una molt bona estratègia mantenir les terrasses tot l'any, però tothom no ho entén igual. De fet, a Andorra la Vella ja ho fan, es poden habilitar estufes i fins i tot mantes com a Berlín. Hem de començar a canviar el xip. El concurs de disfresses infantil que organitza el Centre Esportiu enguany també es va fer al carrer, i sí que va fer fred, però penso que va valdre la pena per l'ambient.

- La temporada de neu ha estat força irregular.

El fet que no hi hagués neu per la Puríssima ens ha afectat de ple. En part també perquè les expectatives eren molt grans, amb un pont de sis dies. Els professionals del sector turístic hem arribat a la conclusió que són més bons, comercialment parlant, els ponts de quatre dies que no pas els que s'allarguen tant. Amb més dies, la gent que té més poder adquisitiu fa escapades a llocs llunyans i per als que no hi arriben són massa dies per sortir fora de casa. Afortunadament vam po-

der obrir la temporada per la Puríssima, tot i que parcialment, gràcies a l'orientació de l'estació. Per Nadal i Reis l'afluència ha estat notable i encara tenim per davant el març i la Setmana Santa. Haurem d'esperar per fer un balanç definitiu de la temporada, però l'inici flux ha derivat en una actitud negativa, de poc ambient de neu. Hi hagi neu o no, el que és evident és que s'han de trobar alternatives, l'*après-ski* és tan important com l'esquí mateix quant a volum de negoci. El dia de Reis es van haver de tancar les pistes pel vent, i això va provocar un increment de les vendes al comerç. El que és clar és que ens hem de reinventar i oferir paquets amb el màxim de diversificació, per exemple 3 dies d'esquí + 2 de *shopping*. No podem deixar-ho tot a una única carta.

- Quin és el perfil del turista que tenim a Ordino?

Normalment acostumen a venir parelles i famílies que busquen sobretot tranquil·litat. A Ordino també oferim seguretat i autenticitat, dos atractius molt importants que els turistes valoren cada dia més. En general són persones que vénen atretes per la natura i la muntanya. L'incon-

venient és que acostumen a fer estades molt curtes, sovint vénen a passar el dia. I es treballa precisament per canviar aquesta tendència. Abans la gent feia estades llargues. Tenim prou potencial per aconseguir-ho, però estem lluny del que hauria de ser.

- Quins aspectes hem de millorar?

Hem de saber oferir el que busquen, adaptar-nos a les necessitats del públic. I ens hem d'esforçar en el tracte que oferim al client, ja que segons com se sent, el turista torna o no. El preu ja no és el principal reclam quan tries una destinació, actualment busquem sensacions i experiències. La relació amb la gent que et rep és bàsica i nosaltres no hem sabut fer-ho, encara no estem prou mentalitzats que vivim del turisme. És una feina que hem de fer tots, no sols els professionals que treballen en el sector turístic, també els ciutadans que se'ls creuen pel carrer. Entre tots hem de cuidar el turisme i conquerir-lo perquè se senti a gust i còmode.

- I en què fem?

Penso que s'ha d'anar a la base i invertir en promoció i formació. Crear escoles específiques i graus de formacions profes-

«Busquem noves lectures per atraure públic familiar»

«Encara no estem prou mentalitzats que aquí es viu del turisme»

dari de tocar de peus a terra i no fer volar coloms; ara, si em preguntes per una assignatura pendent seria fer més visible l'Oficina de Turisme. Actualment està amagada i a la plaça on és no hi va mai ningú. M'agradaria canviar-ne la ubicació actual i donar més vida a la zona, ja que és al centre d'Ordino. Una idea seria muntar una caseta exte-

i la gent es va animar a venir. També vam comptar amb la participació voluntària del Grup Artístic d'Ordino, la Gross Band, la Coral Casamanya i l'actuació de l'Esbart de les Valls del Nord, que van donar molt ambient. Això de no organitzar actes al carrer pel clima no és un argument, tret que diluï o realment les inclemències del temps no

sionals de comerç, restauració, hoteleria i serveis turístics en general. Si no tenim uns treballadors professionalitzats no acabarem de funcionar mai. Hem d'orientar la canalla i anar més enllà. Les professions liberals estan deixant de donar diners. En una població de 70.000 habitants hi ha 10.000 estudiants i no tots podran entrar en el sector bancari ni a l'administració, per posar només dos exemples. Som un país de serveis turístics i qui no ho vulgui veure és que no ha entès res.



- A què es refereix quan parla d'anar més enllà?

Doncs que no en tenim prou amb els curssets que pugui organitzar la Cambra de Comerç puntualment; també són profitosos, però no suficients. Els ministeris d'Educació, Treball i Turisme haurien d'anar plegats en aquesta tasca. Des d'Educació es fan curssets gratuïts de català, història i dret andorrà, i em pregunto per què no es podria ensenyar la importància que ha tingut el turisme en el desenvolupament i el creixement de l'Andorra moderna. Forma part de la nostra història i de la nostra evolució, és important que se'n faci divulgació.

- S'estan incentivant les rutes i els camins per a aquest públic familiar.

Sí, es treballa en diversos projectes, també en els senders d'interpretació. Busquem noves lectures de l'entorn. Una iniciativa que voldria portar a terme és la geocalització a través del geocaching. Es tracta d'amagar objectes a la muntanya i establir circuits per trobar-los, sobretot per a la canalla, que viu les sortides com una aventura. És un producte nou que a Espanya ja funciona.

- Com valora la implantació del turisme rural a Andorra?

Penso que seria molt bona i positiva, especialment per a Ordino. La parròquia té un gran potencial en aquest sector. I és un fet que les xifres del turisme rural, sobretot a l'interior de Catalunya, no fan més que pujar. Em consta que hi ha hagut demandes per obrir aquest tipus d'establiments des de l'Associació de Pagesos i Ramaders.



Gabriel amb la consellera Jaël Pozo en la presentació del Cicle de cinema de muntanya i de viatges.

- En quin punt estan les relacions amb el sector privat?

Han millorat molt, però encara no n'hi ha prou; s'ha creat una dinàmica de treball, però demanem més implicació per fer més coses. Hem d'anar plegats, de bracet, perquè sols no aconseguirem res. La Taula de Turisme continuarà en marxa i ens trobarem cada cinc o sis setmanes. L'últim projecte conjunt ha estat la publicació d'una guia amb tots els productes turístics que hi ha a la parròquia per donar-la a conèixer als hotels. Són eines de treball que els professionals necessiten per atendre com cal els seus clients. L'hem fet al Departament de Turisme

de forma molt casolana, i funciona. A l'Administració no hi ha diners en aquests moments, però podem ser creatius i sempre hi ha coses per fer, estem oberts a totes les idees que ens arribin.

- La campanya «A la Carta» és un exemple de col·laboració amb la iniciativa privada.

Sens dubte. La segona edició s'ha posat en marxa a petició del sector privat; el fet d'incorporar-hi els hotels i els comerços ha estat un èxit, hem aconseguit gairebé 1.000 participants més. Es va engegar a mitjan octubre i la vam tancar el 6 de gener amb 3.932 participants. L'anterior edició es va fer els mesos de febrer, març i abril, i hi van participar 2.956 persones malgrat que només hi col·laboressin els restaurants. És una iniciativa que no descartem repetir.

- La supervivència de la Mostra Gastronòmica està garantida?

Penso que sí, és un esdeveniment pioner tot i que ara hi ha força actes relacionats amb la gastronomia al Principat. El patrocinador, Indústries Muntanya, és qui ha assegurat la continuïtat de l'activitat els últims anys. Quant al creixement en nombre d'assistents, estem limitats a l'espai, o hauríem de buscar una nova ubicació per tenir més públic. El repte és continuar oferint un programa paral·lel de xerrades i tallers per

divulgar la cultura gastronòmica a la societat, i a les escoles.

- Part de les activitats de Turisme s'han vist afectades per la retallada pressupostària.

Sí, però hem intentat mantenir al màxim la programació. L'any passat vam haver d'anul·lar la Trobada de Buners, però l'any que ve la recuperarem. Ens va coincidir amb Art Camp i vam decidir alternar-ho i donar caràcter biennal als dos esdeveniments per no perdre'ls. És a dir, enguany toca Art Camp i l'any

«La Trobada de Buners tindrà caràcter biennal»

que ve farem Buners. S'han de trobar fórmules, no ens ha de fer por adaptar-nos. Les coses s'han de replantejar i no fer-les per inèrcia, sobretot en un moment de contenció de la despesa. El Teatre al Carrer es feia pràcticament per a nosaltres, gairebé no teníem públic, doncs ha anat fora, no ens ho podem permetre. En canvi, les Nits Obertes funcionen, doncs han de continuar, i tot i així hem de repensar a cada moment com podem optimitzar i millorar els programes. Farem el que podem dins el marc econòmic que tenim.

- L'actuació d'Amaral dins el Festival Narciso Yepes és part d'aquest replantejament?

El concert inaugural va ser un èxit total, encara que alguns puristes no ho vulguin veure. Trencar esquemes està bé, els concerts de clàssica no omplen l'Auditori i això és un fet. S'han de buscar fórmules perquè els cicles funcionin, potser una o dues propostes que siguin més populars. Ens interessa tenir el màxim de públic i volem arribar a la gent. No podem oferir sempre el mateix, estem obligats a oferir coses noves. El Cicle de cinema de muntanya i de viatges n'és un altre exemple.

- El cicle té molts seguidors.

Sí, però podem atraure encara més gent i oferir novetats. És el que estem intentant, per exemple, amb la celebració del Dia internacional de les muntanyes. Fer venir els germans Pou va ser tot un èxit i vam atraure un públic jove. L'esdeveniment no es pot quedar amb un cicle de projeccions i ja està, s'han de fer accions paral·leles. Afortunadament, no estem sols, tenim la Fundació Muntanyencs per l'Himàlaia i Esports Viladomat com a col·laboradors.

- Pel que fa a Esports, la reforma del CEO ha estat un encert.

Estem força satisfets amb el canvi i la resposta de socis i clients ha estat molt positiva. La reforma ha anat acompanyada de promocions per atraure més gent i s'ha aconseguit. Vam haver de sacrificar el bar i les bitlles, però penso que ningú no se n'ha ressentit, ans al contrari, el fet de potenciar el wifi i el parc infantil ha fet que es convertís en un espai més familiar. L'encert ha estat ampliar el gimnàs i les dues sales, però encara voldríem optimitzar més els metres quadrats que tenim, alguns encara per explotar. Els últims anys, la zona d'esquai no té gaire aflluència i comunica amb el gimnàs antic, hem d'estudiar la possibilitat d'ajuntar els dos espais per fer una única sala. Hi ha activitats que es fan a la parròquia i estan saturades, que necessiten un nou emplaçament per dur-se a terme correctament. Parlem concretament del judo, que és una secció capdavantera a Ordino i la reivindicació és damunt la taula des de fa molt temps. La Sala Polivalent ha complert la seva missió, però ara ha quedat obsoleta, a més, amb el canvi d'emplaçament del Centre de Salut, té els dies comptats.

PERFIL

Lloc de naixement
Sant Julià de Lòria

Data de naixement
4 de maig de 1968

Professió
Escola hotelera de Lausana
i màster PDG en Direcció
d'Empreses per la UOC

Indret favorit
Ruta del Ferro



Viure Ordino



Els participants masculins preparats moments abans de la sortida de la Copa Font Blanca, enguany puntuable per a la Copa del Món.

Jornet i Roux arrassen a la Font Blanca

La victòria es va quedar prop de casa amb el doblet del català Kilian Jornet i la francesa Latitia Roux en la Copa del Món d'esquí de muntanya Font Blanca. No van sorprendre els resultats obtinguts pel ceretà, amb un temps de 35 minuts i 17 segons a la Vertical d'Arinsal i d'1 hora, 27 minuts i 2 segons a Arcalís i un gran coneixement del terreny andorrà. Si bé l'equip nacional no va assolir l'objectiu d'entrar entre els vint primers, cal remarcar l'esforç de tots els participants. Des d'Ordino, amb moltes expectatives posades en els germans Albós, cal destacar l'actuació de Ludovic,

que va aconseguir la 15a posició durant la primera jornada, el millor resultat andorrà, a 3 minuts i 18 segons del vencedor. «Vaig obtenir un resultat inesperat, és d'agrair estar entre els 15 primers del món, feia temps que no em situava per sobre del 20è lloc», va assegurar Ludovic, que els últims anys mai no havia vist una cursa amb corredors tan bons. «França, Itàlia i Suïssa van aportar gairebé vuit corredors de nivell molt alt, quan acostumen a haver-n'hi quatre», va afegir. La importància de competir entre els millors del món ha estat l'autèntic repte, també per al Joan, que va

quedar 25è (1 h 29 min 32 s) en la individual de diumenge amb arribada a la Coma d'Arcalís, i que assegurava que l'única

la FAM, Jacques Soulié, es va mostrar orgullós del seu equip malgrat que no hagués assolit els objectius. «Les condicions

dora», va comentar Ludovic. La cursa individual a Arcalís, enguany puntuable per a la Copa del Món, la Copa d'Espanya i la Copa d'Andorra, va atraure al Principat els millors esquiadors d'aquesta modalitat. Roux també va guanyar la crono i la individual (1 h 25 min 3 s), seguida de Miró. La cursa, definida pels experts com a molt tècnica i exigent, va ser un èxit quant a organització, a càrrec de la FAM i Vallnord. El suport del públic, present al llarg de tot el recorregut, va ser crucial per donar ambient, sobretot a Arcalís. Cal destacar el treball que van dur a terme els 40 voluntaris.

Ludovic Albós es col·loca 15è en la Vertical d'Arinsal i Joan Albós queda 25è

manera de provar-se era estant entre els millors. Cal destacar l'actuació de Manel Pelegrina que va fer 2n al podi de veterans puntuable per a la Copa d'Espanya. El seleccionador de

del terreny van ser menys dures del que esperàvem, la pujada de temperatures va condicionar que el traçat de diumenge fos menys glaçat; la cursa de l'any passat va ser molt més trenca-

14 medalles en el 20è Trofeu Borrufa

Enlairada de globus i focs d'artifici a Ordino per tancar la 20a edició del Trofeu Borrufa. La competició d'esquí infantil dels 11 als 14 anys celebrada a les Valls del Nord deixa enguany 14 medalles a casa, si bé no es van assolir els resultats de l'edició anterior. Entre les millors exhibicions destaquem les de l'ordinenc Arià Missé, que va

aconseguir un bronze i una plata. Els colors nacionals van quedar en segona posició en el rànquing per països, en què Suïssa va tornar a demostrar la veterania. Es van disputar cinc curses en quatre jornades, en les quals van participar 23 països. L'organització ha demostrat la seva maduresa en la bona marxa de la competició.



Arià Missé, Kevin Corrieu i Jan Sasplagues, en el podi de la Supercombinada.



Ordino pren part en el primer raid solidari Andorra-Ouzina amb recollida de material

El projecte portarà llum elèctrica a l'escola d'un poble del sud-est marroquí



Imatge del cartell promocional del raid en què ha participat el Comú d'Ordino.

En temps de crisi, Ordino ha demostrat el seu esperit solidari participant en el primer raid Andorra-Ouzina. La ludoescola, l'Escola bressol i el CEO seran els punts de recollida, fins al 15 de març, de material escolar i productes d'higiene que

es faran arribar a aquesta població del sud-est del Marroc. Ha estat una iniciativa privada que sorgeix de l'agència de viatges Travel Xperience, amb gran coneixement de la zona, que enguany s'ha decidit a cooperar amb els habitants d'aquest

poble. «En tots els viatges hem fet aportacions personals, però volíem contribuir en alguna millora a la zona i ens vam posar en contacte amb l'Associació per al desenvolupament d'Ouzina», explica Jordi Fabra, membre del projecte. La necessitat

més immediata era portar llum a l'escola, en què hi ha trenta nens «fills de les quinze cases que formen el poble i de sis famílies nòmades dels voltants», explica. El projecte es farà realitat a la primavera gràcies al finançament de l'associació d'empleats d'una entitat bancària andorrana, que ha fet possible la compra de l'equip solar fabricat a Tortosa, els mateixos que s'instal·len en països com el Senegal i Mauritània. «L'escola disposa de dos ordinadors fruit d'una aportació. Però de què els serveixen els ordinadors si no tenen llum per connectar-los?», es pregunta Fabra, que és partidari de la cooperació amb accions directes i concretes. I afegeix: «La gent hi porta medicaments, però no hi ha dispensari. Per donar continuïtat al projecte ens acompanyarà una metgessa amb una àmplia experiència en cooperació internacional, per analitzar les necessitats sanitàries». L'empresa catalanomorquina Kasbah Ouzina serà la responsable de coordinar l'ajuda, des de l'alberg que van obrir fa anys en aquesta localitat, zona de pas de l'antic rali París-Dakar en

direcció a Mauritània. Ells fan d'intermediaris entre el poble i les ajudes provinents d'Espanya i, en aquest cas, d'Andorra. Travel Xperience ha fet una volta més al projecte en donar a conèixer la realitat de la vida al desert als infants d'Andorra. Així sorgeix la idea de muntar un raid Andorra-Ouzina, del 31 de març al 8 d'abril, per a famílies amb nens que puguin anar en el seu propi vehicle 4x4. «Són unes vacances solidàries, culturals i d'intercanvi», conclou Fabra. Les mateixes famílies portaran el material recollit pels comuns d'Ordino i Sant Julià de Lòria. Es tracta d'un viatge segur, amb cobertura diplomàtica a través del Ministeri d'Extérieurs, i que hi haurà temps per gaudir de la bellesa i la cultura del desert. La resposta obtinguda, quant al finançament, a la campanya de recollida i a les famílies que han confirmat l'assistència al viatge, fan que la continuïtat del projecte estigui pràcticament assegurada. «Vivim en un país molt solidari, el finançament de l'equip elèctric el vam trobar de seguida, fet que reflecteix el nivell d'implicació de tot un país».

La disbauxa del Carnaval dóna pas a la Quaresma

L'Hotel Babot manté viva la tradició repartint racions de caldo i carn d'olla de franc a la plaça Major

Ordino ha celebrat enguany els actes de Carnaval a la plaça Major. Per primera vegada, el concurs de disfresses infantil que organitza el Centre Esportiu d'Ordino s'ha fet al carrer, en el mateix escenari en què hores abans es reparteixen força racions de caldo i carn d'olla. L'Hotel Babot és qui manté viva aquesta tradició, ja que ofereix el brou als parroquians gratuïtament. Segons el calendari cristià, i després d'una setmana de permissivitat i disbauxa, entrem en un període de quaranta dies de recolliment i reflexió, la

Quaresma, fins a l'arribada de la Pasqua. Aquesta festa cobra especial significació a Ordino en haver recuperat la celebració de les Caramelles, declarada patrimoni mundial per la Unesco. La festa, arrelada a molts pobles de Catalunya, té també un origen religiós per celebrar la Resurrecció de Crist, però amb el temps, els repertoris s'han ampliat a cançons populars i serveix per donar la benvinguda a la primavera. La cantada a la plaça Major anirà a càrrec del Grup Artístic d'Ordino i la Coral Casamanya.



Disfressada de senyal viària, Amaya Babi va guanyar el 1r premi a l'originalitat.



Andorra Ultra Trail

vallnord



Uneix-te a
la gran festa:
ajudant, animant
o corrent!

5 - 8 jul. 2012

cims
màgics

www.andorraultraultra.org

Del 5 al 8 de juliol torna l'Andorra Ultra Trail Vallnord, la gran festa internacional de la muntanya i de l'esport: uns 1.500 corredors de 30 països vindran a recórrer les nostres muntanyes i a gaudir de la magnífica natura andorrana, amb cinc curses destinades tant a campions internacionals com també a tots aquells que volen superar-se i compartir una experiència inoblidable.

La festa s'obrirà el dijous 5 de juliol, però uns dies abans ja podreu veure un munt de corredors voltant pels carrers d'Ordino amb els seus acompanyants, impacients per prendre la sortida i afrontar el repte per al qual s'han preparat durant tot l'any. Així doncs, el 5 de juliol s'obre la festa amb la recollida dels dorsals al Centre Esportiu, seguida dels briefings (explicacions) a l'Auditori Nacional, perquè els participants estiguin informats de les condicions meteorològiques i dels recorreguts.

L'endemà arribarà el tret de sortida de la primera cursa: la Ronda dels Cims. Es donarà a les 8 del matí per a la modalitat individual i a les 10 per als que prefereixen fer-la en relleus de quatre corredors. Aquesta cursa està considerada una de les més dures del món; reunirà uns 300 corredors de molt alt nivell que hauran de recórrer 170 kilòmetres i més de 13.000 metres de desnivell positiu (quasi dues pujades a l'Everest des del nivell del mar). El primer tornarà a Ordino cap a les 2 de la tarda del dissabte (30 hores de cursa), mentre que l'últim arribarà el diumenge cap a les 8 del vespre (unes 60 hores).

Durant tot el divendres, uns 1.200 corredors voltaran per Ordino esperant les sortides de les altres curses. El Celestrail (83 km i 5.000 m de desnivell positiu) sortirà a les 10 de la nit i poc després, a les 11, ho farà l'Ultra mític (112 km i 9.700 m de desnivell positiu). Els focs artificials i la lluna plena il·luminaran aquesta nit màgica i els corredors gaudiran de les nostres muntanyes durant tota la nit. Seguiran tots la Ruta del Ferrò fins a Llorts, atacaran la pujada cap a l'Angonella i el pic del Clot del Cavall abans de baixar cap al refugi Joan Canut-Pla de l'Estany. Allà se separaran les dues curses. Els corredors de l'Ultra mític passaran pel pic de Comapedrosa i seguiran la seva ruta fent tota la volta al país; els primers tornaran a Ordino cap a les 5 de la tarda de dissabte. Els participants en el Celestrail baixaran per Aigüesjunes per anar al refugi de Comapedrosa i recorreran el cor del país passant per Escaldes, Engolasters, Canillo i Montaup. Els primers arribaran el dissabte cap a les 9 del matí i els últims el mateix dissabte a les 10 de la nit.

El dissabte 7, a les 9 del matí, es donarà el tret de sortida del Trail (35 km i 2.500 m de desnivell positiu) al coll de la Botella, on uns 400 corredors assaltaran el pic Negre, la collada de Sanfons, el pic de Comapedrosa, el clot del Cavall i baixaran cap a Ordino per passar la línia d'arribada entre la 1 del migdia i les 7 de la tarda.

El diumenge 8, a les 9 del matí, sortirà el Solidaritrail, una marxa en la qual pot participar tothom, incloses les persones amb alguna discapacitat. El recorregut de 10 km és una mica exigent pels seus 750 m de desnivell positiu, però no impedeix la participació de famílies amb nens petits (l'any passat el participant més jove acabava de fer 11 mesets!).

A les 2 de la tarda tindrà lloc el repartiment de premis a la plaça Major i la festa seguirà fins a última hora esperant els darrers valents corredors.

Malgrat la duresa de les proves, l'Andorra Ultra Trail Vallnord no és únicament una competició que reuneix atletes d'alt nivell, sinó que és també una gran festa popular a l'entorn dels valors de la muntanya i dels muntanyencs: l'hospitalitat, la bona convivència i el respecte al medi natural i als altres. Volem que aquest esdeveniment sigui l'ocasió de mostrar a tots els participants i acompanyants les grans qualitats humanes dels ordinencs i dels andorrans en general fent-los una gran acollida, donant-los suport pels seus esforços i aplaudint-los a la sortida, a l'arribada i al llarg de tot el recorregut... Mai més oblidaran Ordino. Tornaran cada any. Comptem amb tots vosaltres.

Reportatge

Alpha crea la primera cervesa artesanal

Medina, Heiko i Jethani recuperen l'elaboració tradicional a la Cortinada

Alpha és la primera cervesa artesanal que es produeix a Andorra, i es fabrica a la parròquia, concretament a la Cortinada. El projecte, que celebra el primer aniversari aquest mes de març amb una edició especial, acaba de rebre la primera comanda important per part del distribuïdor majorista més important del Principat. «Es facturaran quaranta-cinc caixes i és la primera operació forta que fem», explica Toni Medina, un dels fundadors del projecte, que fins ara havia contactat amb cada client i havia servit la petita comanda ell mateix als establiments especialitats: restaurants, hotels, cerveseries i alguna gran superfície en exclusiva, ja que han descartat els bars. «L'Alpha no és una cervesa de bar, per anar de quintos, sinó que està pensada per degustar-la i assaborir-la, són conceptes diferents respecte d'una cervesa convencional», assegura Medina, que també organitza tastos, maridatges i cursos junt amb la seva dona, Carmen Caldeiro.

La seva passió per la cervesa i l'experiència d'un alemany

Després d'un any, acaba de fer l'operació més important

de Munic vinculat al sector de la restauració, Heiko Kirchner, van fer possible tirar endavant aquest projecte, al qual s'ha afegit Rajesh J. Jethani, que és el gestor de comunitats en línia de la marca. «L'aigua representa entre el 85% i el 92% de la qualitat d'una cervesa, i a la Cortinada és boníssima», i aquest és, per Medina, un dels motius pels quals van decidir instal·lar-se a Ordino. La producció actual és de sis-cents litres a la setmana i es podria arribar als mil. «La nostra pretensió és anar més enllà i promoure una cultura cervesera al país», explica, i posa com a exemple el cuiner Ferran Adrià, que ha portat a la seva taula una cervesa pròpia anomenada



Medina i Caldeiro revisen l'entrega d'una comanda. A la dreta, la Crespuscle i la Roure, dues de les cerveses que comercialitza.



Inèdit. L'entorn és propici, a Catalunya cada dia hi ha més gent que elabora cervesa artesanal, sense conservants ni additius, i amb un carbònic natural. «Es torna a la fabricació d'abans, a Catalunya hi ha molta microcerveseria, com a Bèlgica i Alemanya, i el nom d'Andorra comença a sonar dins el món de la cervesa», assegura Medina, que ha aconseguit que el país figurei en el Banc mundial de cerveses i també algun reportatge

en revistes especialitzades de Rússia. Alpha, que és l'abreviatura d'Artesania de llúpols per Heiko i Antoni, té un escut en què trobem les set estrelles que simbolitzen les set parròquies, l'aigua, dos cabirols, una corona per «la reina de les cerveses» i, per descomptat, l'ordi i el llúpols. Les fulles d'aquesta herbàcia són l'essència de qualsevol cervesa, «li dona l'aroma, l'amargor i fa de conservant natural, cosa que allibera les

ampolles de la data de caducitat, exactament igual que un bon vi». El llúpols que utilitzen ve d'Alemanya i Bèlgica, però una collita de llúpols andorrà ha per-

diu que la formació en tallers i seminaris és essencial, com també ho és entrar en contacte amb altres productors, assistir a fires, etc., «tot contribueix a

La qualitat de l'aigua ha estat un dels motius d'haver vingut a la parròquia

mès fer una tirada especial de 790 ampolles, les Andorbock. Alpha fabrica moltes varietats, de gerds, de cirera, fumades, però les quatre varietats que es poden trobar fàcilment al carrer són: la rossa clàssica, la *pilsner* Eagle (5,1%), amb tocs de fruita i cítrics; la torrada Roure (7,9%), amb aroma de fusta; la *weissbier* de blat Monjo boig, amb una graduació menor (4,5%), «de la qual te'n pots beure tancs sencers», i la Crespuscle, molt lleugera però amb la graduació més alta (8,9%). El suggeridor nom d'aquesta varietat fa referència al fet que s'elabora en lluna plena, «un fenomen que incideix en la fermentació». Medina, que és electricista de professió, ens

millorar la teva manera de fer cervesa». L'últim contacte ha estat amb la fàbrica Weyermann, a Bamberg, Alemanya. Pel que fa als reptes de futur, la cervesa Alpha pensa a travessar la frontera molt aviat; Catalunya i també els països de l'Est són els principals mercats en els quals confia entrar. La marca s'ha fet un lloc en el mercat gourmet andorrà, amb un producte de qualitat, i ha sabut promocionar-se amb presència en els mercats de Nadal d'Andorra la Vella i Ordino. Les portes de la seva fàbrica estan obertes al consumidor particular, i també a aquells que vulguin fer-hi una visita, tastar les cerveses i acabar amb un pica-pica d'embotits del país.

Caldria el cultiu de llúpols i ordi a la parròquia per aconseguir la DO

Els ingredients de qualsevol cervesa artesanal són l'ordi, el llúpols, el llevat, l'aigua i el carbònic. El cereal i la fulla són els més importants, i la cervesa Alpha es veu obligada a importar-los de països com Bèlgica i Alemanya, principalment. El soci fundador Antoni Medina ha posat sobre la taula la possibilitat de plantar ordi i llúpols als pratons d'Ordino,

cosa que permetria obtenir una denominació d'origen al 100% de la seva marca, i fins i tot exportar l'excedent. «Per què no? Antigament es plantava cereal i tenim suficients camps per fer-ho», però la seva demanda ha d'arribar a la Cooperativa de pagesos, de recent creació, que difícilment apostarà per un conreu sense que els garanteixin uns mínims.

Comunitat internacional



Letònia

Si bé per Pasqua els cristians celebren la Resurrecció de Crist, els letons ajuden la terra a despertar del somni hivernal per garantir la fertilitat de les collites, sense oblidar la felicitat i la salut de la gent. Celebren l'arribada de la primavera, quan tot comença a créixer i florir. Les

fonts històriques indiquen que, a l'edat mitjana, la celebració de la Pasqua durava fins a una setmana, però amb el pas del temps, la festa s'ha reduït a tres dies. Valts Stašāns, instal·lat a Ordino, ens explica algunes de les tradicions del seu país en aquestes dates.

Pavasara svētk

Labdien. Līdz ar tuvojošajiem saulgriežiem (tagad vairāk pazīstamiem kā Lieldienas), gribētu jums pastāstīt par šim laikam raksturīgām tradīcijām Latvijā.

Nelielam atskatam vēsturē pieminēšu, ka līdz pat XII gadsimta beigām ar kristietību Latvijai nebija nekāda sakara. Aktuāli bija vietējas nozīmes konflikti ar sirotājiem no Zviedrijas un Dānijas, kā arī, Latgales novados, no Krievijas, bet to ierašanās mērķis reti kad bija kas vairāk kā tikai laupīšana. Līdz beidzot uz Baltijas jūras piekrasti atkuģoja vācu tirgotāji, kuriem sekoja kristīgās ticības sludinātāji – misionāri. Tā kā latvieši bija radījuši paši savu mitoloģiju un gadsimtiem ilgi pielūguši savus elkus, tad pārliecināt viņus, ka kristietība ir tā vienīgā un pareizākā no ticībām nemaz arī nebija tik viegli. Tā nu misionāriem pa pēdām, ar Romas baznīcas svētību, nāca krusta karotāji, kas palīdzēja nodrošināt sludinātāju drošību un „nomierināt” kareivīgāk noskaņotākos vietējos līderus. Pirmā, no akmens būvētā, kristiešu baznīca tika uzcelta tikai 1185. gadā Ikšķilē. Sākot ar to laiku tad nu arī ierastajiem pagānu rituāliem pamazām nācās iemācīties sadzīvot ar kristiešu tradīcijām.

Ja kristieši Lieldienu svinībām par iemeslu ņem Kristus augšāmcelšanos, tad latviešiem šis bija laiks, kad ar rituālām darbībām un dažādu tradīciju piekopšanu mēģināja palīdzēt zemei atmisties no ziemas miega un nodrošināt tās auglību un svētību, kā arī veselību un laimi cilvēkiem. Tie ir Pavasara svētki, laiks līdz ar kuru saule silda ik dienas jo siltāk, kad viss sāk plaukt un zaļot.

Vēstures avoti liecina, ka līdz



Imatge dels ous tradicionals de la Pasqua letona, tenyits i estampats amb fulles d'arbre.

viduslaikos Lieldienas svinēja veselu nedēļu, vēlāk svinību laiks tika ierobežots līdz trim dienām. Šajā laikā tika veikti dažādi ar saistīti rituāli, no kuriem pieminēšu tikai dažus.

Ola, kā atdzimšanas, saules un jaunas dzīvības simbols jau izsenis ir zināms daudzās ticībās. Nav skaidri zināms kad īsti sākās olu krāsošanas tradīcija Latvijā, bet ir skaidri zināms, ka tas notika pirms kristietības ieviešanas. Visbiežāk izmantotā metode ir to vārīšana sīpolu mizās. Lai olas krāsa būtu izteiktāka, ieteicams izmantot olas ar baltu, nevis ar brūnu

čaumalu. Tāpat, lai varētu olas krāsot, vairākus mēnešus pirms nozīmētās dienas cilvēki sāka atlikt malā sīpolu mizas. Jo vairāk mizu, jo brūnākas olas. Olu krāsošanas procesu parasti uzņemas sievietes un tie, kas bija brīvi no mājas darbiem (bērni un vecie cilvēki).

Lieldienu rītā vārīja katlu ar iekrātajām sīpolu mizām, kad ūdens bija jau pamatīgi iekrāsojis iekšā lika arī olas. Lai olas padotos glītākas tās ietina lupatiņā, kurā ielika kādu lapiņu, ziediņu, graudus, jeb vienvārdsakot jebko, kas pieliptu pie olas un tādejādi atstātu

nospiedumu uz tās. Mūsdienās, lupatiņas vietā var izmantot sieviešu zeķubikses, kuras sagriež gabaliņos un pēc tam aizsien ciet galu, lai ola būtu cieši ietīta. Rezultātā var iegūt šāda izskata olas:

Lai gala rezultātā olas būtu spīdīgas, tās var iesmērēt ar taukiem.

Tikpat labi, pacietīgākie un mākslinieciskākie olu krāsotāji, var likt krāsoties pliku olu un pēc tam, ar adatas galu, izskrāpēt olas čaumalā iecerēto zīmējumu.

Lai nodrošinātu sev veselību un skaistumu, kā arī pasargātos

no dažādām nelaimēm bija jāpaspēj daudz kas izdarīt.

Kad nu olas bija nokrāsotas un vienlīdzīgi izdalītas:

- Vajadzēja ar olām mainīties, lai vistas labi dētu.
- Lai saimē būtu satiecība, saimes tēvam Lieldienās olu jāsgriež tik daļās, cik cilvēku mājās.
- Ja kāds olas bez sāls ēda, tad tam visu vasaru sanāks melot.
- Ja kāds olas zags, tas beigās paliks pliks kā ola.
- Bērniem tajā dienā jāēd daudz olas, lai tie būtu apaļi kā ola.
- Lai vārns cāļus neēstu, saimniecei bija jāpaglabā daļa no olu čaumalām un tās jāizber caur namatēva biksēm.

Lieldienās olas tika nestas arī uz kapiem, simbolizējot atdzimšanu, lai mirušais otrreiz atdzimtu.

Bija skaidri zināmas sekojošas patiesības:

- Tas, kurš pirmais pirmās Lieldienas rītā izies laukā, tam tajā gadā būs laba laime.
- Lai visu gadu būtu vesels, lieldienu rītā, vēl pirms saullēkta ir jāiet uz upi mazgāties.
- Kas grib, lai viņam visu gadu būtu veselīgi sārti vaigi, tam pirms saullēkta jāapēd 13 dzērveņu ogas.
- Lai būtu skaists, agri no rīta jāiet seju mazgāt strautā, kas tek virzienā uz uzlecošo sauli (Austrumiem).
- Lieldienu rītā, pirms saules lēkta, staba galā jāuzliek trauks ar sāli un jāatstāj līdz saules rītam – tas derīgs kā līdzeklis pret visām slimībām.
- Ja grib lai rudenī būtu daudz ābolu, tad no rīta ir jāiet purināt ābeles.
- Ja Lieldienās līst lietus, tad tajā gadā govīs dos daudz piena.

Lai būtu pasargāts no odu un dunduru kodumiem, noteikti



Dos joves es gronxan seguint la tradició letona.

vajadzēja iet šūpoties. Kādā plašā vietā tika uzstādītas šūpoles, kur tad ļaudis no apkārtnes nāca šūpoties.

• Kas šūpoles kāra vienu gadu, tam tās jākar arī nākamajā gadā, savādāk gari viņam par to

atriebiesies.

• Tā kā šūpoles bija lielas, smagas un grūti iekustināmas, tad puisiem, kas tās šūpināja, bija jādod kā atlīdzība ola, cimdu pāris. Varēja arī pacienāt ar alu, desu, etc. Šūpošanās varēja

turpināties vairākas dienas, bet kad visi bija izšūpināti, šūpoles parasti izjauca un sadedzināja, lai raganas nenāk šūpoties.

Jebkurš varēja piedalīties „Olu ripināšanā”. Olu ripināja pa koka reni un ja ripinātā ola pieskārs kādai no olām, tad tās īpašnieks tās, kopā ar ripināto olu, varēja savākt. Ja nepieskārs nevienai, tad viņa ola palika renes priekšā un ripināja nākamais.

Mūsdienās gan, no visiem iepriekšminētajiem rituāliem un ticējumiem piekopj tikai dažus, vieglāk izpildāmos, bet ir gana interesanti zināt un atcerēties arī pārējos. Ja vēlaties pārbaudīt to patiesumu un efektivitāti, tad jums ir visas iespējas to izdarīt, jo līdz nozīmētajai dienai vēl ir gana daudz laika.

Valts Stašāns, Ordino 2012. gada Februāris

La festa de la primavera

Ara que s'acosta l'equinocci de primavera, més conegut com la Pasqua, voldria explicar-vos les tradicions i els costums d'aquesta celebració a Letònia. Si fem un breu repàs de la història de Letònia, veurem que fins al segle XII no havia tingut mai cap contacte amb el cristianisme. Amb l'arribada dels comerciants alemanys al mar Bàltic, s'hi van instal·lar els predicadors cristians o missioners. Però les creences de la mitologia pròpia, amb el culte als ídols Pare Tro, Mare Terra, Sol, Lluna i altres, no van fer fàcil la conversió del poble, i aquells es van imposar amb la violència i les croades. La primera església es va fundar l'any 1185 a Ikskile, i des de llavors els rituals pagans van haver d'aprendre a conviure amb les tradicions cristianes. L'ou com a símbol de renaixement i vida nova es coneix en moltes religions de diferent procedència. No se sap exactament quan va començar la tradició de pintar els ous de Pasqua a Letònia, però sí que va ser abans de l'arribada del cristianisme. El mètode més comú és el que utilitza la pell de ceba. Normalment s'escollien els ous de closca blanca i no rossa, així el color guanyava intensitat. Per poder pintar els ous, mesos abans de la festa es reservaven les pells de les cebes, i quantes més se n'utilitzaven, més concentrat era el color. Gene-

ralment, aquesta tasca la feien els membres de la família que s'estaven a casa, normalment dones, nens i avis. El dia de Pasqua al dematí es posaven a bullir les pells de ceba que tenien reservades i, quan l'aigua estava ben tenyida, s'hi tiraven els ous. Perquè quedessin ben bonics s'emboïcaven amb un drap en què es posava una fulla, una flor, llavors de blat, etc., qualsevol cosa que s'enganxés a l'ou i cobrís la part de la closca que es volia estampar, de manera que no es tenyís. Enlloc de draps, actualment s'utilitzen mitges, que es tallen a trossos; després d'haver posat l'ou i els elements decoratius que vulguem, ens assegurem que quedi ben embolicat lligant-ho amb un fil. Finalment, si es volia aconseguir un acabat brillant, es pintaven amb una mica de greix. Una altra manera de decorar els ous, que requeria més paciència i esperit artístic, era bullir-los sense res i després, amb la punta d'una agulla, rascar la closca fins a aconseguir el dibuix desitjat. Quan els ous ja estaven a punt i s'havien reparat, es feien els rituals següents:

- S'intercanviaven ous entre els diferents membres de la família per assegurar que les gallines en pondrien molts més.
- El cap de casa tallava l'ou en tants trossos com gent vivia a la casa perquè hi regnés la concòrdia.

- Es portava algun ou al cementiri perquè els morts renasquesin.

- Perquè els corbs no es mengessin els pollets, havien de passar les closques dels ous pels pantalons del cap de casa. Hi havia moltes creences al voltant d'aquests ous:

- Si algú es descuidava d'afegir-hi sal, tot l'estiu diria mentides.

- Aquell que robés un ou de Pasqua, al final es quedaria nu com l'ou.

- Els nens n'havien de menjar molts si volien ser rodons com els ous.

La festa de la Pasqua també servia per protegir-se de les penúries i assegurar-se salut i bellesa. Altres creences eren que s'havia de sortir el primer de casa per ser molt afortunat, o banyar-se al riu abans de l'alba per despertar-se fàcilment i tenir bona salut. Les noies que volien tenir les galtes rosades havien de menjar tretze nabius abans que sortís el sol.

Avui només es practiquen alguns d'aquests i altres rituals, però malgrat tot és interessant conèixer-los i recordar-los. Si voleu comprovar la certesa i l'eficàcia d'aquestes creences, teniu moltes possibilitats de fer-ho, ja que encara falten molts dies perquè arribi la primavera.

(Traducció resumida del text original)

Telèfons d'interès



EMERGÈNCIA

BOMBERS	118
GRUP DE RESCAT DE MUNTANYA	112
HOSPITAL	871 000
INFORMACIÓ DEL TRÀNSIT	1802 1802
INFORMACIÓ NACIONAL	111
INFORMACIÓ INTERNACIONAL	119
POLICIA	110
SUM (Servei Urgent Mèdic)	116

SERVEIS PARROQUIALS

ATENCIÓ CIUTADANA (24 H)	
I CIRCULACIÓ	163
CAP (Centre d'Atenció Primària)	747 025
COMU D'ORDINO	878 100
DESPATX PARROQUIAL	835 014
OFICINA DE TURISME	878 173
SAD (Servei d'Atenció Domiciliària)	878 139
	337 795



Busos

L6

Sortides des d'Ordino

De dilluns a dissabte

De les 7.30 a les 21 h cada 30 minuts

Diumenge

De les 8 h a les 21 h cada 30 minuts

Sortides des d'Andorra la Vella

De dilluns a divendres

De les 7 h a les 21 h cada 30 minuts

Dissabte

De les 7 h a les 21 h cada 30 minuts

i a les 22.35 h els mesos de febrer, abril,

maig, juny, agost, octubre i desembre

Diumenge

De les 7.30 a les 21 h cada 30 minuts

L6b

Sortides des d'Ordino

De dilluns a divendres

De les 7.15 h a les 21.45 h cada 30 minuts

Dissabte i diumenge

De les 7.45 h a les 20.45 h cada 60 minuts

Sortides des d'Andorra la Vella

De dilluns a divendres

De les 6.45 h a les 21.15 h cada 30 minuts

Dissabte

De les 7.15 h a les 20.15 h cada 60 minuts

i a les 22.35 h els mesos de gener, març,

maig, juliol, setembre i novembre

Diumenge

De les 7.15 a les 20.15 h cada 60 minuts

BUS NOCTURN BN3

Divendres, dissabtes, vigílies de dies festius i festes majors de capitals de parròquia

Primera sortida d'Ordino, la Closa:

23 h, cada 1.15 hora

Última sortida d'Andorra la Vella, Rotonda les Costes:

a les 3.30 h, cada 1.40 hora

BUS PARROQUIAL ORDINO-EL SERRAT

Sortides des d'Ordino

Cada hora, des de les 7 h fins a les 21 h

Sortides des del Serrat

Cada hora, des de les 7.30 h fins a les 21.30 h

Ordino en imatges



Valls del Nord.

Els cònsols David Baró i Ventura Espot van signar la renovació del conveni de la central de compres, en funcionament des del 2009.

Cloenda del Borrufa.

La plaça Major va tornar a ser l'escenari del repartiment de premis de la 20a edició del Trofeu Borrufa. El premi, el seu pes en xupa-xups.



Cicle de cinema

David Fusté va omplir l'Ordino Studios amb la projecció *Alt Urgell en un dia*, al Cicle de cinema de muntanya i de viatges de la Massana i Ordino.



Fira de Nadal

L'Hotel Coma va oferir caldo, xocolata i vi bullit gratuït a tots aquells que es van acostar a la primera fira al carrer. Hi van actuar l'Esbart, el Grup Artístic, la Coral i l'Andorra Big Band.



Patge reial

Els nens de la parròquia, després de donar la benvinguda al patge, esperen a la plaça Major el torn per entregar la carta que haurà d'arribar als Reis Mags.



BREUS

ESCOLA DE PARES

L'Escola de mares i pares de les Valls del Nord ha començat la tercera edició, que constarà de vuit xerrades sobre l'educació dels fills. Les sessions es faran a la Massana i Ordino.

BANC D'ALIMENTS

El centre d'activitats extra-escolar es va convertir el desembre passat en un banc d'aliments, on es van recollir productes de primera necessitat de tots els ciutadans, en benefici de Càritas.

CAMPANYES

Turisme d'Ordino va donar a conèixer tots els productes i serveis turístics de la parròquia als professionals del sector. L'activitat estava inclosa en la campanya «Andorra, conèixer-la per estimar-la».

JAZZ A L'AUDITORI

L'Auditori Nacional d'Andorra acull el cicle de música Jazz-Hivern, que va inaugurar l'Andorra Big Band al gener i, després de diverses actuacions, el tancarà el 13 d'abril la veu revelació d'Andrea Motis.

EOCA

L'Esquí Club Ordino-Arcalís va fer públics en l'última assemblea de socis, els resultats econòmics de l'exercici 2011, en què s'inverteix la tendència dels últims anys i es tanquen els comptes en positiu.

CAMPIONATS D'EUROPA

L'ordinenc Joan Albós va aconseguir la divuitena posició en els Campionats d'Europa d'esquí de muntanya celebrats a Pelvoux, i el seu germà Ludovic va acabar en el 29è lloc.

SUBHASTA BENÈFICA

La sala de reunions del CEO acollirà enguany la subhasta benèfica de pintura que tindrà lloc el 19 d'abril vinent a les 21.30 h. Els diners recaptats es destinaran a la casa de colònies AINA.

ART CAMP 2012

L'Any de l'energia sostenible per a tothom serà l'eix temàtic sobre el qual treballaran els artistes que participaran en l'Art Camp. L'intercanvi creatiu amb gent dels cinc continents serà del 9 al 21 de juliol.



Sant Antoni

Els padrins de la Casa Pairal van celebrar la diada de Sant Antoni amb una escudella, tal com marca la tradició.

Caldo de Carnaval

Els parroquians es van acostar a la plaça Major, dilluns de Carnaval, per prendre el caldo típic, ofert per l'Hotel Babot.

Escola bressol

El pare Noel va arribar puntual a l'Escola bressol per fer el repartiment de llibres a tots els alumnes.



Carnestoltes

La Rua de les Escoles de tots els alumnes de primària d'Ordino va acabar a la plaça Major ballant i cantant al ritme de la comparsa.

Nadales

La consellera d'Educació, Cultura i Joventut, Gemma Riba, fa entrega d'un premi del Concurs de nadales, pessebres i calendaris d'Advent.



No et perdis...

març

Cultura

DIJOUS 1
A LES 20.30 H
CLUB DE LECTURA
DE LES VALLS DEL NORD
AMB ALBERT SALVADÓ
Biblioteca comunal
Ordino

Esports

DIVENDRES 2
A LES 18.30 H
EXHIBICIÓ DE COREOGRAFIA
BODY BALANCE
Centre Esportiu d'Ordino

Gent gran

DIMARTS 6
VISITA AL MUSEU DEL MAR
I XATONADA A VILANOVA
I LA GELTRÚ
Casa Pairal

Esports

DIMECRES 7
A LES 21 H
CICLE DE CINEMA
DE MUNTANYA I DE VIATGES
«MUZTAGH-ATA,
EL PARE DE LES
MUNTANYES DE GEL»
AMB ANDREU FERRER,
RAQUEL MIRABENT
I ROBERT MASSANA
Ordino Studios

Educació

DIMARTS 13
A LES 21.30 H
ESCOLA DE MARES I PARES
DE LES VALLS DEL NORD
«PROMOVENT LA CONDUCTA
POSITIVA DELS FILLS»
Casa Pairal de la Massana

Cultura

DISSABTE 17
A LES 17.30 H
17è ANIVERSARI DE LA
BIBLIOTECA COMUNAL.
LLIURAMENT DE PREMIS ALS
MILLORS LECTORS 2012.
Biblioteca comunal
Ordino

abril

Cultura

A PARTIR DEL DILLUNS 2
EXPOSICIÓ TRIMESTRAL:
CINEMA I LLIBRES
Biblioteca comunal
Ordino

Gent gran

DIMARTS 3
VISITA AL MONESTIR DE
VALLBONA DE LES MONGES
Casa Pairal

Joventut

DIMECRES 4 I DIJOUS 5
A LES 16 H
CAMPIONAT DE FUTBOLÍ
Punt d'Informació Juvenil

Popular

DIUMENGE 8
A LES 12 H
CARMELLES AMB
EL GRUP ARTÍSTIC
I LA CORAL CASAMANYA
Plaça Major

Esports

DIMECRES 21
A LES 21 H
CICLE DE CINEMA
DE MUNTANYA I DE VIATGES
«UNA FAMÍLIA DE VIATGERS»
AMB CLARE ALLCARD
Biblioteca comunal
La Massana

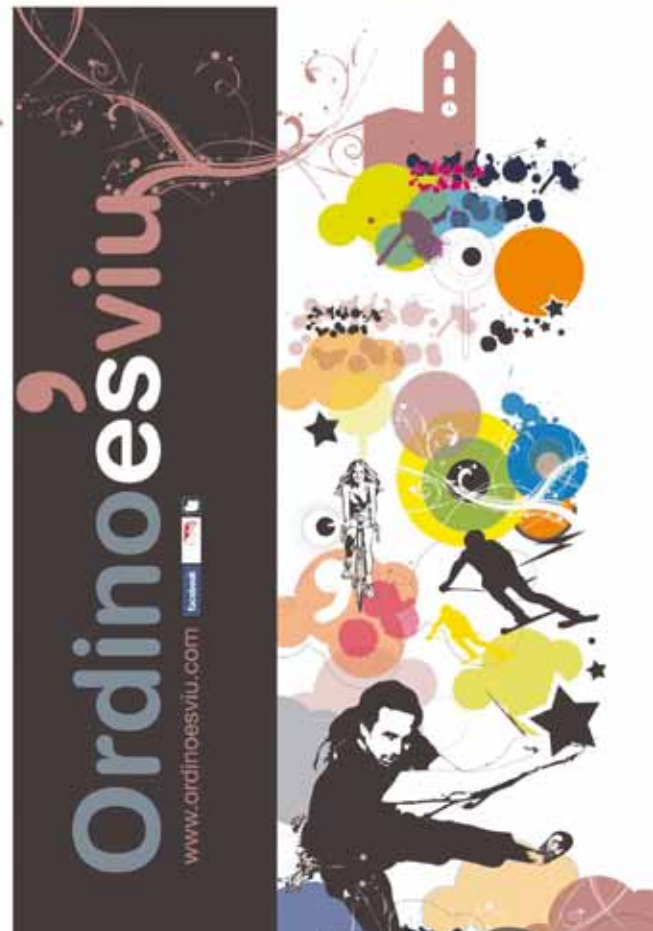
Educació

DIMARTS 27
A LES 21.30 H
ESCOLA DE MARES I PARES
DE LES VALLS DEL NORD
«COM MÉS CONEIXEM LA
NOSTRA MENT, MÉS SEGURS
I CONFIATS ANIREM PER LA
VIDA»
Casa Pairal de la Massana

Esports

DIMECRES 28
A LES 21 H
CICLE DE CINEMA
DE MUNTANYA I DE VIATGES
«VIA NAUFRAGI»
AMB SÍLVIA VIDAL
Ordino Studios

Consulta
l'agenda
setmanal al bloc de:
www.ordinoesviu.com



Celebració de les Caramelles a Ordino, festa declarada patrimoni de la humanitat per la Unesco.



<p>Joventut</p> <p>DEL DIMECRES 11 AL DIVENDRES 13 TALLERS JOVES Punt d'Informació Juvenil</p>	<p>Cultura</p> <p>DIJOURS 19 A LES 20.30 H CLUB DE LECTURA DE LES VALLS DEL NORD Biblioteca comunal La Massana</p>	<p>Educació</p> <p>DIMARTS 24 A LES 21.30 H ESCOLA DE MARES I PARES DE LES VALLS DEL NORD «EL PRIMER GEST DEL PENSAMENT: L'ATENCIÓ, I EL SEGON: LA MEMORITZACIÓ» Casa Pairal Ordino</p>	<p>Cultura</p> <p>DIJOURS 10 A LES 20.30 H CLUB DE LECTURA DE LES VALLS DEL NORD Biblioteca comunal Ordino</p>	<p>Gent gran</p> <p>DIMARTS 15 i DIMECRES 16 VISITA A GIRONA «TEMPS DE FLORS» Casa Pairal</p>
<p>Educació</p> <p>DIMARTS 17 A LES 21.30 H ESCOLA DE MARES I PARES DE LES VALLS DEL NORD «MILLORANT LA COMUNI- CACIÓ AMB ELS FILLS. SESSIÓ 1» Casa Pairal, Ordino</p>	<p>Infantil</p> <p>DISSABTE 21 A LES 11 H CINEMA D'ANIMACIÓ Biblioteca comunal Ordino</p>	<p>Cultura</p> <p>A PARTIR DEL 30 9è CONCURS DE CARTELLS DE LA MOSTRA GASTRONÒMICA D'ANDORRA Oficina de Turisme</p>	<p>Cultura</p> <p>DIMARTS 15 A LES 18 H XERRADA «SOM PAISATGE» Casa Pairal</p>	<p>Medi ambient</p> <p>DIJOURS 24 DIA EUROPEU DELS PARCS NATURALS Parc natural de la vall de Sorteny</p>
<p>Gent gran</p> <p>DIMARTS 17 A LES 18 H XERRADA SOBRE PREVENCIÓ DE RISCOS DOMÈSTICS Casa Pairal</p>	<p>Gent gran</p> <p>DILLUNS 23 A LES 11 H DIADA DE SANT JORDI Biblioteca comunal Ordino</p>	<p>maig</p> <p>Popular</p> <p>DE L'1 AL 31 PERÍODE D'INSCRIPCIONS AL 17è CONCURS DE GUARNIMENT FLORAL Oficina de Turisme</p>	<p>Educació</p> <p>DIMARTS 15 A LES 21.30 H ESCOLA DE MARES I PARES DE LES VALLS DEL NORD «MILLORANT LA COMUNICACIÓ AMB ELS FILLS. SESSIÓ 2» Casa Pairal, Ordino</p>	<p>Educació</p> <p>DIMARTS 29 A LES 21.30 H ESCOLA DE MARES I PARES DE LES VALLS DEL NORD «TERCER I QUART GEST DEL PENSAMENT: LA REFLEXIÓ I LA COMPRESIÓ» Casa Pairal, la Massana</p>
<p>Cultura</p> <p>DIJOURS 19 A LES 21.30 H SUBHASTA BENÈFICA EN BENEFICI DE LA CASA DE COLÒNIES AINA Sala de reunions del CEO</p>	<p>Gent gran</p> <p>DILLUNS 23 A LES 17 H DIADA DE SANT JORDI AMB BERENAR I QUINTO Biblioteca comunal Ordino</p>			

La Casa Pairal organitza un quinto la diada de Sant Jordi.



La vall de Sorteny va ser declarada Parc natural l'any 1999, el primer del Principat.



L'Ordino de...

Joan Bringué



Joan Bringué Pons somriu mentre pren el seu cafè amb llet a la Casa Pairal. Al fons, Josep Bons de Sornàs, el Pepito de Cal Jordà, llegint el diari.

El que havia de ser una entrevista amb el Joan Bringué es va convertir en una tertúlia amb el Josep Riba, la Mercè Coma i la Rosalia Millat, dona i companya de fatigues del Joan durant 68 anys. Sense pretendre-ho ens vam trobar amb dues de les parelles possiblement més emprenedores de la parròquia, ja que totes dues van inaugurar l'oferta hotelera, amb l'Hotel dels

Emprenedors de mena, van ser pagesos i hotelers

Llacs al Serrat, actual Bringué, i l'Hotel Coma. Més tard, a la taula s'hi va afegir una companya, la Joana Dolsa. El Pepito de Sornàs i el Casí Font llegien la premsa discretament, i la Rosa Florit, responsable de la Casa

Pairal, ens va ajudar a obrir la conversa recordant l'activitat agrícola de la família Bringué. A Cal Felisó d'Ansalonga, la casa on va néixer el Joan Bringué, engreixaven una mitjana de 30 porcs l'any i tenien un ramat de 300 ovelles. Comptaven amb l'ajuda del Peret, el germà del Joan, que amb 90 anys també freqüenta la Casa Pairal. Tenien gallines, vaques, eugues, i treballaven la terra, bàsicament patates i cereals. «Ara només quatre poden viure de la terra, perquè no dóna prou, al camp ja no hi ha vida. La majoria de terres no valen res», assegura la Rosalia que, d'altra banda, no troba a faltar res d'aquella època, fet que no ens sorprèn després de saber com se li glaçaven les mans quan rentava la roba al riu. «Set homes a casa i molta feina», explica.

Satisfets d'haver deixat el negoci a mans dels fills, els Bringué només demanen salut per continuar la vida que fan. «Nosaltres ja ho tenim tot fet, ara sou els jo-

ves els qui us heu de cuidar de la parròquia», diu Bringué amb coneixement de causa després d'haver estat cònsol menor del 1956 al 1957, cònsol major del 1974 al 1975 i conseller general a la Casa de la Vall del 1968

«Les congestes de neu feien difícil viure; ara ens falta neu»

al 1971, «i de franc, no com ara, que els consellers guanyen un sou», apunta.

Durant anys encara van compaginar el bestiar i la restauració, fins que se'l van vendre tot. Dels clients de l'hotel destaquen el turisme francès quan encara no s'havia inaugurat el camp de neu d'Ordino-Arcalís i es dedicaven a fer excursions en jeep. «Hi havia unes congestes de

neu impressionants, i quasi no podíem transitar, i ara fa falta neu; el món s'ha capgirat», diu la Rosalia, que afegeix: «Passàvem pel camí vell, encara no era oberta la carretera». Potser en infraestructures i mobilitat és on s'han viscut els canvis més importants dels últims anys.

«No baixàvem tant, però també ens movíem i anàvem a tot arreu caminant, a Andorra la Vella, a la Seu d'Urgell i fins i tot a Organyà quan anàvem a la Fira del bestiar», recorda Bringué. Les carreteres no eren gens com ara, «baixar a Andorra ja era una cursa».

Els temps han canviat, però encara hi ha dificultats. «El jovent ara s'ha d'espavilar perquè no hi ha feina», assegura la Rosalia. El camp, el turisme, i la construcció, tot està força tocat, i surt la construcció de La Querola com una possible llum que doni feina i diners a Ordino. «Encara hi guanyarem, jo penso que estarà molt bé», diu el Josep Riba de casa Arrero. Els fundadors de l'Hotel Coma es queixen de no reconèixer les cares de la gent que troben al poble, «abans només érem 5.000 i tots ens coneixíem, a Andorra».

Tots conserven l'humor, segurament un dels secrets per estar tan en forma. No s'estan de res, comencen l'any amb el tortell de Reis, l'escudella de Sant An-

Bringué havia estat cònsol i conseller general

toni i el trinxat de Carnaval.

El Joan Bringué és, de tots, el més gran. Va néixer pels volts del solstici d'estiu del 1914, un any de conflictes que es van anar succeint al llarg del segle, però que no sembla que hagin marcat les seves vides.

El 21 de juny passat, el Joan va bufar les 97 espelmes amb un berenar de coca i xocolata a la Casa Pairal; no s'ho esperava, i els cònsols el van felicitar amb un pin d'or de la parròquia.

Diuen que els horaris dels avis no es poden alterar, com els dels nens; toquem el dos que comença la partideta de brisca a la Casa Pairal.



El cònsol major, Ventura Espot, felicita Joan Bringué, al costat de la Joana Font, en el seu 97è aniversari. La Casa Pairal va organitzar un berenar amb coca i xocolata com a acte d'homenatge, i Bringué va rebre dels cònsols el pin d'or de la parròquia.